Politika
İşçilerin, emekçilerin
aydınların, gençlerin
demokratların, yurtseverlerin
GAZETESİDİR

EKONOMİ

Politika

SAVAŞSIZ SOMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

8 Eylül 1977
Perşembe

● Her okur, kendi bölgesinde gönüllü Politika görevlisi olmalıdır.
● Gazete bayilerinde yeteri kadar Politika bulunup bulunmadığını ve Politika'nın o kente düzenli gelip gelmediğini kontrol etmelidir!

2.MC ZAMLARI AÇIKLIYOR

● Demir, petrol çimento ve her türlü kağıdın satışı yasaklandı

HABER MERKEZİ

Zamlara ilgili kararnamenin Cumhurbaşkanı tarafından onaylanarak Başbakanlığa gönderildiği ve zamların bugün açıklanacağı öğrenildi.

Bu arada yapılan açıklamayla bu sabahtan itibaren petrol, demir, çimçto ve her türlü kağıdın satışı yasaklandı. Bu maddelerin stok tesbiti yapılacağı daha sonra zamlı fiyatlarla satılacağı bildiriliyor.

• Haberi orta sayfada

İçişleri Bakanı Ecevit ile 3 saat görüştü

"SAVAŞTA BİLE KADINLI ÇOCUKLU SİVİL HALKA KARŞI BU TÜR SALDIRILAR TASVİP EDİLMEZ"

Korkut Özal CHP'den asayiş önlemleri için destek arıyor

● Görüşmede CHP lideri Ümraniye olayları ile ilgili görüşlerini anlattı

● Polisin izlediği yolu doğru bulmadığını söyleyen Ecevit, Özal'ın bakanlığı ile ilgili yardım isteğini "Demokrasi anlayışıma uygun olursa destek oluruz" diye yanıtladı

ANKARA (ANKA) -

İçişleri Bakanı Korkut Özal, asayişin sağlanması konusunda alınacak önlemlerle ilgili olarak Cumhuriyet Halk Partisi'nden de destek aramaktadır. Özal, bu amaçla dün CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'i Meclis'teki odasında ziyaret ederek, CHP lideriyle üç saat süren bir görüşme yaptı. Ecevit, görüşmeden sonra gazetecilere bilgi verirken Ümraniye olayları konusunda görüşlerini Bakana bildirdiğini belirtti ve "Savaşta bile kadınlı-çocuklu sivil halka karşı bu tür saldırılar insanlıkça tasvip edilmez" dedi.

Ecevit, bakanın verdiği izahatla ilgili olarak açıklamada bulunmasının doğru olmadığını, iç güvenlikteki durumla ilgili olarak yeni bilgiler almak için bakandan gelen istek üzerine görüştüklerini söyledi. CHP lideri Emniyet Kuvvetleri'nin izlediği yolu hiç doğru bulmadıklarını, bu yöntemin çok tehlikeli gelişmelere yol açabileceğini söylediğini bildirerek polisin şiddete başvurmaksızın düzeni sağlayacak şekilde eğitilmesi gerektiğini de Özal'a anlattığını açıkladı. Bülent Ecevit, Korkut Özal'ın kendi bakanlığını ilgilendiren konular da getireceği yasa tasarıları için yardım istediğini, demokrasi anlayışlarına uygun tasarılar olduğu takdirde destek olunacağını da anlattığını belirtti.

• Haberi orta sayfada

Meclis 41 birleşimden 7'sinde çalıştı

Ölçen, 86 gündür normal çalışmayan Meclis ile ilgili olarak "Demirel soru önergelerinden kurtulmak istiyor" dedi

ANKARA (İSTA)

Millet Meclisinin bugüne kadar geçen 41 birleşimden, yalnız 7'sinde normal çalışma yaptığı, diğer 34 birleşimin ise 8 ile 35 dakika arasında değişen süreler içinde kapandığı saptandı. Başkanını seçemeyen Meclisin 86 gündür normal çalışamaması ile ilgili olarak Ali Nejat Ölçen görüşlerini açıklarken, bu durumun Demirel'in soru önergelerinin yükümlülüğünden kurtulma isteğinden ortaya çıktığını söyledi.

• Haberi orta sayfada

Maden-İş Genel Kurulu çalışmaları sürüyor

İSTANBUL (İSTA)

DİSK'e bağlı Türkiye Maden-İş Sendikası'nın 22. Genel Kurul çalışmaları dün de çeşitli raporların okunmasıyla devam etmiştir.

Genel Kurul'a katılan yabancı konuklardan İtalya Metal İşçileri Federasyonu (FLM) adına Bruno Sacerdoti de bir konuşma yapmış, "Bu daveti son yıllarda Maden-İş ile FLM arasındaki iyi ilişkilerin ve örgütlerimizin sendikal hareketini yönlendiren enternasyonalist dayanışma ruhunun ve birbirimizi daha iyi tanımamızın doğal bir sonucu olarak değerlendiriyoruz" demiştir.

DİĞER DAVETLİLER

DSF Genel Sekreteri E. Alekseyev dün Maden-İş Genel Kuruluna katılmıştır. Öte yandan Demokratik Alman Cumhuriyetinden FDGB Dış ilişkiler sorumlusu Hans Lorenz ve bir başka sendikacı ise Yeşilköy Hava alanına geldikleri halde, vize verilmemesi nedeniyle Genel Kurula katılamamışlardır.

Olayı haber veren DİSK Genel başkan Vekili Şinasi Kaya FDGB temsilcilerine uygulanan bu muameleyi protesto ettiklerini belirtmiştir.

2. MC'NİN EKONOMİK BUNALIMI

IMF heyeti, 2. MC'nin sunduğu bilgileri inceliyor

● Maliye Bakanlığı IMF heyetinin gelişini önemsiz bir ziyaret olarak gösterme çabasında

İMF heyeti, KİT'ler ile ilgili bilgi aldı

ANKARA (İSTA)

Türkiye'de görüşmeler yapmak üzere bulunan IMF Heyeti dün de Kamu İktisadi Teşebbüsleri yöneticilerinden bilgi almışlardır. KİT'ler hakkında ayrıntılı bilgi alan IMF yetkilileri, KİT yöneticilerini ayrı ayrı çağırarak görüşmüşlerdir.

Bugünkü görüşmelerini oteldeki odalarında sürdüren IMF Heyetinin temasları konusunda herhangi bir açıklama yapılmaması ve görüşmelere katılan yetkililerin isimlerinin açıklanmaması yönünde Başbakan Süleyman Demirel'in kesin talimat verdiği bildirilmektedir.

IMF yetkililerinin bugün KİT yöneticileri ile ayrı ayrı yaptığı görüşmelerde Hazine Genel Müdürü'nün de hazır bulunduğu, KİT yöneticilerinin IMF'cilere kuruluşlarının finansman açıkları ve yatırım projeleri konusunda ayrıntılı bilgi verdikleri öğrenilmiştir.

Heyet IMF Yürütme Kuruluna rapor verecek

ANKARA (ANKA)

Uluslararası Para Fonu (IMF) Heyeti Maliye Bakanlığı Hazine Genel Müdürlüğünden aldığı bilgileri incelemektedir. Heyet, kendilerine Hazine'ce verilen rakamları değerlendirdikten sonra, IMF'ye Türkiye'nin kredi alıp alamayacağına ilişkin rapor sunacaktır. IMF Heyeti, Türk ekonomisini her yönüyle araştırırken, Maliye Bakanlığı ilgilileri heyetin Türkiye'ye gelişini önemsiz bir ziyaret olarak gösterme çabalarını sürdürmektedir.

• Haberi orta sayfada

Savunma sekreteri yolcuları tehdit etti

Barcelona'ya gitmek için İstanbul Deniz Yolları İşletmesine gelen, ancak seferin iptal edildiğini öğrenince Genel Müdür Recai Hancıoğlu'nun odasını işgal eden yolcular.

Akdeniz gemisinin seferi iptal edilince yolcular Genel Müdürlüğü işgal etti

● Biletlerini 8-9 ay önceden almak zorunda bırakılan yolcular Denizcilik Bankasını protesto ettiler

İSTANBUL (İSTA)

İstanbul-Barcelona seferini yapmak üzere dün hareket etmesi gereken Deniz Yolları'na bağlı Akdeniz yolcu gemisi Genel Müdürlüğün emri ile seferini iptal etmiştir. İptal kararı üzerine 900 yolcu Karaköy'deki Deniz Yolları Genel Müdürlüğü'ne, gelip, müdürle konuşmak istediklerini bildirerek makam odasını işgal etmişlerdir.

Deniz Yolları Genel Müdürlüğü odasını işgal eden yolcular Genel Müdürlüğün, biletleri 8-9 ay önceden sattırdığını ve toplanan paraları çalıştırdıklarını söylemişlerdir.

Yolcuların Genel Müdür Recai Hancıoğlu'nun odasından çıkmamaları üzerine yetkililer Emniyet'ten yardım istemişlerdir. Yolcular kapıya polisin gelmesinden sonra Deniz Yolları Savunma Sekreteri olduğunu öne süren bir kişinin yanlarına gelerek Genel Müdürle görüşmeye hakları olmadığını, "kapıda bekleyen polislere sizi attırırım" diye tehdit ettiğini söylemişlerdir.

Deniz Yolları Genel Müdürlüğü'nü bilet paralarını kanunsuz olarak işletmekle suçlayan yolcular Barcelona'ya gitmek için 8-9 ay önceden aldıkları biletlerle.

FİNANCİAL TİMES'in haberi "Koç, Sabancı ve Eczacıbaşı'nın kârları rekor düzeye ulaştı"

Gazeteye göre, Türkiye şiddetli bir ekonomik bunalım geçirmesine karşın bu 3 şirket daha fazla kâr bekliyor

ANKARA (THA)

Türkiye'nin en büyük üç özel endüstriyel ve ticari şirketi olan Koç, Sabancı ve Eczacıbaşı gruplarının 1976 yılında ki satış ve kârları rekor düzeye ulaşmıştır.

İngiltere'de yayınlanan "Financial Times" gazetesinin haberine göre, Türkiye'nin, şiddetli bir ekonomik bunalım geçirmesine rağmen her üç şirket 1977 yılında geçen yıla oranla daha fazla satış ve kâr beklemektedirler.

Gazeteye göre, Koç Grubu'nun 1976 yılındaki konsolide satış miktarı bir önceki yıla oranla yüzde 37 artarak 1.048 milyar Dolar olmuştur.

Financial Times gazetesine göre, Türkiye'nin ikinci en büyük özel kuruluşu olan Sabancı Grubu'nun konsolide edilmemiş satışları 1975'e göre yüzde 62 artarak 588 milyon Dolara erişmiştir. Grup bu yıl satışlarının 818 milyon Dolar olmasını beklemektedir.

Sabancı Grubu'nun 1976 yılındaki konsolide edilmemiş vergi öncesi kârı ise bir önceki yıla oranla yüzde 54 artarak 51 milyon dolar olmuştur.

Financial Times gazetesi, Eczacıbaşı Grubunun 1976 konsolide edilmemiş satışlarının 75 milyon Dolar olduğunu ve bu yıl da 159 milyon Dolar olmasının beklendiğini haber vermiştir. Eczacıbaşı'nın 1976 kâr 7,5 milyon Dolar iken, bu yıl 22,3 milyon Dolar olması beklenmektedir.

Ege'de halk ramazan fitrelerini Maden-İş'in grevdeki işçilerine verdi

İZMİR - (İSTA) -

DİSK'e bağlı Maden-İş Sendikasının MESS'e karşı verdiği mücadele ile dayanışma geniş boyutlara ulaşırken, Ege Bölgesinde halkın dini inançları gereği verdikleri fitrelerini Maden-İş'in grevdeki işçilerine bağışladıkları bildirilmiştir.

Demirel "Ne yok" demişti...

"TÜP GAZ" BULAMAYAN HALK YÜRÜYÜŞ YAPTI...

İSTANBUL (THA)

Uzun süreden beri sıkıntısı çekilen bütan gazı, bulamayan bir kısım halk vilayet önüne ellerinde boş tüpleri oldukları halde gelmişler ve vali ile görüşmek istemişlerdir.

Kendileri ile görüşen THA muhabirine yemek pişirecek ocak gazı bulamadıklarını söyleyen vatandaşlar "çektiğimiz sıkıntıları kimse anlamak istemiyor. Tüp satan bayiler ellerinde olan gazı kendi tanıdıklarına veriyorlar. Aramızda haftalardır sıra bekleyenler var. Sıkıntımızı vali Şentürk'e iletmek istedik. Vali bize tüp gaz gelirleceğini söyledi. Bekliyoruz". Resimde vilayetin önünde protesto gösterisi yapanlar görülüyor.

TARİŞ'te yeni genel müdür kıyıma hazırlanıyor

TARİŞ'in yeni genel müdürü Aydın Tanyel, TARİŞ'te çalışan memur ve işçilerin verimliliklerini saptamak amacıyla bir genelge yayınlamıştır.

Genel Müdür Tanyel, müdürlere ve kısım şeflerine gönderdiği ikinci genelgede, işe yarayan ve yaramayanların adlarının kendisine bildirilmesini istemiştir.

Genel Müdür Tanyel'in bu genelgesi bazı müdür ve şefler tarafından, "işçilerle memurların siyasal eğilimlerinin saptanması" amacını taşıdığı biçiminde yorumlanmıştır.

-Uluslararası Kan Bilimi Kongresi çalışmalarına başladı-

Çürümüş 10 bin ton patatesin Romanya'ya deprem yardımı olarak gönderildiği açıklandı

● Romanya "yardım"ı geri çevirdi

ANKARA (İSTA)

Toprak Mahsulleri Ofisi'nde depolama tesisleri olmadığı için, çürüyen 105 bin ton patatesin 10 bin tonu deprem yardımı olarak Romanya'ya gönderilmiş ve Romanya da bu yardımı geri çevirmiştir.

TÜM-DER Ankara Şube Sekreteri Fatih Üstün, Toprak Mahsulleri Ofisi yöneticilerinin ilerici memurları sürgün etmede çok başarılı olmasına rağmen, kurumu MC'nin politikasına hizmet etmek için 170 milyon lira zarara soktuğunu açıklamış ve şunları söylemiştir:

"TMO Yönetim Kurulu durumun farkına vararak bağış yoluyla depolama tesisleri yaptırmadıkları için çürütülen patatesleri eldençıkarmak amacıyla Başbakanlık ve Maliye Bakanlığı'nın olurunu almıştır. Bunun üzerine deprem yardımı için 10 bin ton patates Romanya'ya gönderilmiştir. Ama patateslerin çürük olduğu gerekçesiyle Romanya yardımı geri çevirmiştir. Kızılay'a, Çocuk Esirgeme Kurumu'na ve Vakıflara ise 549 bin kilo çürük patates hibe edilmiş geri kalan binlerce ton patates ise çürümeye terk edilmiştir."

2. MC'nin «istikrar önlemleri» içinde ele aldığı konulardan biri de devlet kadrolarının dondurulması ve büyük gereksinimler olmadıkça yeni personel alınmaması. Ancak bir yandan böyle bir önlemin sözü edilirken öte yandan MHP'li bakanlıklarda alabildiğine kadro şişirme harekatı sürüyor. Gazetelere yansıyan son haber Gümrük ve Tekel Bakanlığından. Müsteşarını ve Tekel Genel Müdürünü değiştiren Gün Sazak Maliye'den beş bin yeni kadro almış. Kadroların söylenen gerekçesi kaçakçılıkla mücadele. Esasta ise buralara adları çoktan saptanmış bulunan MHP militanlarının yerleştirileceğine şüphe yok.

Ne «istikrar önlemi» ne kadro dondurması ne de başka bir şey. MHP'liler bunların hiç birisine aldırmaksızın devlete sızmaya devam ediyorlar. Diğer iki ortaklarını bu alanda da çoktan fersah fersah geride bıraktılar. Öylesine militarca davranıyorlar ki, yer yer AP'liler bile MHP kıyımından kendilerini kurtaramıyorlar. Ticaret Bakanlığına bağlı birliklerin AP'li olan bütün genel müdürleri MHP'li bakan Güner tarafından bir güntüler. Bu birlikler şimdi geniş parasal olanakları ve kabank perde görevlerinden alındılar. Yerlerini MHP'li militanlara terketsonel sayılarıyla MHP'nin tam denetimi altındalar.

Bir MSP'li bakandan diğerine devredilen İçişleri Bakanlığında da MHP'nin ağırlığı belirginleşiyor. Olaylarda «tarafsız» polis kullanacağını sık sık tekrarlamaktan pek hoşlanan İçişleri Bakanı Özal'ın başlıca amaçlarından biri emniyet kadrolarını takviye etmek. Takviyenin MHP'nin yeni alanlar kazanmasıyla sonuçlanacağını şimdiden kestirmek çok kolay. Eğilim açıkça bunu gösteriyor. İsteyip istemeyeceği bir yana, bakan Özal'ın bu eğilimi istese bile durduramayacağı diğer örneklerinden belli oluyor.

MSP üçüncü parti olmayı MHP'ye kaptırmamak için uğraşa dursun, Demirel de MC ortaklığının sayıca en küçük ama en kârlı partisine arka arkaya kabarık faturalar ödüyor.

MHP'NİN YAYILIŞI

Adil ÖZKOL

Türkiye' nin bugün için en başta gelen sorunlarından biri MHP'nin tırmanışıdır

Bütün bu koşullar altında MHP'nin yerel seçimlerde her iki ortağı aleyhine oy kazanmasını beklemek gerekli. Demirel MHP'ye kaptıracağının bir kısmını olsun MSP'den kendi koparacaklarıyla telafi etmeyi düşünüyor olabilir. Ama AP grubundaki MHP taraftarları iyiden iyiye baş kaldırdıkları zaman AP'lilerin elde edeceği en iyi sonuç MHP'ye yeni ödünler vererek yeniden zaman kazanmaya çalışmak olacak. MSP'nin başı da iyiden iyiye belada. zamların üstüne kalmasından kurtulmaya uğraşan Erbakan bir yandan AP'nin öte yandan da MHP'nin salvolarıyla ve partisine attığı çengellerle uğraşıyor. MHP'nin genel seçimlerden beri bazı «islamcı» tezlere sahip çıkar görünmesinden çok tedirgin olan Erbakan'i yerel seçimlerde acı sonuçlar ve büyük olasılıkla MHP'den daha az oy alma tehlikesi bekliyor. Bu telaşladır ki, Erbakan'ın gazetesi yerel seçimlerde üç ortak arasında işbirliği isterken genel sekreteri buna kesinlikle karşı çıkıyor.

Hangi yönden bakılırsa bakılsın üçlü ortaklık MHP'nin lehine işliyor. Başbakanlığı yitirmeyi genel başkanlıktan da elenmenin yolu sayan Demirel'in kişisel olarak bundan yarar sağladığı belli. MHP'nin faturaları ne olursa olsun ödeyecek. Açığını diğer partilerden kapamaya çalışacak. AP örgütünün durumunu ise Demirel'inkinden daha değişik olarak ele almak mümkün, çünkü MHP'nin AP üzerine düşen gölgesi AP'ye iktidar olmanın sağladığı avantajları adeta başa baş şekilde iziyor.

Türkiye'nin bugün için en başta gelen sorunlarından biri MHP'nin tırmanışıdır. Tırmanışı bir yandan devlet olanaklarının giderek genişleyecek oranda kullanılmasıyla ve öte taraftan da MHP'nin gençlik tabanının ve artık yavaş yavaş halk kitlelerinin gözünün anti kapitalist sloganlar kullanılarak boyamak çabasıyla yürütülüyor. Kapitalizmin kalelerinden birinin Ankara Ticaret Odasının genel sekreterliğinden bu odanın alkışları ve teşvik ikramiyeleriyle Ticaret Bakanlığı müsteşarlığına geçip oradan bakanlığa sıçrayan MHP'li Güner kapitalizme karşı mücadele edeceğini açıklarken akaryakıt zammı söz konusu olunca MHP'liler aynı göz boyamacılığıyla ve sadece laf olsun diye «özel arabalara pahalı halka ise ucuz akaryakıt verelim» diyorlar.

MHP'nin bu iki yönlü yayılışına karşı uyanık bir mücadele vermek, kapitalizme karşıtlık masalının iç yüzünü her fırsatta sergilerken MHP'nin devlete sızmasına karşı çıkmak demokratik güçlerin önemli görevleri arasındadır.

YORUM

Engin TDIL

EN SAVAŞKAN...

Maden-İş'in 22. Genel Kurulu toplandı. Bu yazı yayınlandığı sırada Genel Kurulun üçüncü günü başlamış olacak. Açılış gününü izleyen, Belediye Meclisi salonunun giriş kapısında görevli kırmızı gömlekli işçilerden başlayıp, delegelere, konuklara kadar uzanan tabloyu gözleyen, Genel Başkanın açış konuşmasında ifadesini bulan yorum, çözümleme ve değerlendirmeleri dinleyen bir gazete yazarı ne yapar?

İçi kabarır önce, kaçınılmaz bir duygusallık sarar her yanını, dolargözleri. Sonra kıvanır, öğünür, bilimsel sosyalizmin proletaryanın saflarında nasıl kök saldığını görür, zaferin kaçınılmazlığına, ışıklı yarınların yakınlığına inancı pekişir.

Sonra kavurucu bir yazmak, sayfalar, sayfalar boyu yazmak, genel kurulu izleyemeyen binlerce, onbirlerce işlerici ile, yurtsever ile, demokrat ile, sosyalist ile, komünist ile bu öğüncü, kıvancı ve sevinci bölüşmek ister.

Genel Başkanın konuşması genel kurulun bir özetiydi. UDC dendi, "UDC bir savunu değil, MC'nin faşist güçlerin tırmanışını durduracak bir atılımdır" diye vurgulandı. "MESS grevleri" dendi, "MESS grevleri işçi sınıfımızın sınıfsal savaşımının bugün ulaştığı aşamanın göstergeleridir" dendi. Ardından sekter, keskin laf ebeliklerini bir yana itip, budalaca bir kibirin değil, kendine alabildiğine güvenen bir örgütlü gücün ilkeli "ittifaklar politikası" uyarınca Türk İş'e demokrasiyi korumak, faşizmi geriletmek için güç ve eylem birliği çağrısı tekrarlandı. Aynı ilkeli yaklaşım DİSK-CHP ilişkisi için de tekrarlandı.

Sonra vurgulandı: "...faşist 141 ve 142. maddeler işçi sınıfımızın siyasal örgütlenmesini alabildiğine kısıtlamakta, hatta yasaklamaktadır"...

Bütün belirtiler, Türkiye işçi sınıfının 6 Eylül 1977 Salı günü, Türkiye Maden-İş Sendikasının 22. Genel Kurulu'nda yeni bir güç düzeyine sıçrayışını gösteriyor. Sınıf ve kitle sendikacılığının ilkelerini ve pratiklerini geniş yığınlara mal eden DİSK'in bu kilit sendikası "işçi sınıfının en bilinçli, en yiğit, en fedakar en ileri ve en savaşkan unsurlarını" bağrında topladığını dosta, düşmana ilan etti. 22. Genel Kurulunda.

Ekonomik, demokratik, ideolojik ve politik savaşımın bir bütün olduğunu ve Türkiye işçi sınıfının bu bütünlüğe dev adımlarla yaklaştığını belirledi 22. Genel Kurul. Bilimsel sosyalizmin işçi sınıfına mal olduğunu belgeledi. kanıtladı.

Uzun söze ne hacet, Maden İş Sendikasının 22. Genel Kurulu, Türkiye işçi sınıfının 1977 güzbaşında ulaştığı örgütlülük ve bilinç düzeyinin ayan beyan olduğu bir ayna idi. Yeni nitel sıçramaların hazırlandığı, yeni kazanımların ufukta göründüğü, bu güne kadar alınan yolun boyutlarının sergilendiği bir tablo idi.

Geçistinden maocusuna, kerameti kendinden menkul, "öncülük" iddiasından dar gruplardan, çağdaş sosyal demokrat ideolojinin en temel görevlerini yerine getirmekte ikircikler gösterenlere kadar geniş bir kesime abdest tazeletecek güçte ve nitelikte bir genel kurul sürüyor şimdi.

İşçi sınıfının en yiğit, en bilinçli, en fedakar, en ileri ve... ve en savaşkan evlatları ekonomik-demokratik örgütleri Türkiye Maden-İş'in 22. Genel Kurulunu yapıyorlar.

Umudumuz işçi sınıfıdır, diyenlerin haklılığı işte bu tabloda bir kere daha belgeleniyor.

BİR İNSANLIK SUÇU

Dr. Ali GÜRHAN

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği (İşS-İşG), işçileri, çalıştıkları işyerine özgü çalışma koşullarından ileri gelen meslek hastalıklarına ve iş kazalarına karşı koruma; bu önlemlere rağmen, işçilerden hastalıklara tutulan ya da kazaya uğrayan olursa, bunların yeniden ve sağlıklı bir biçimde işyerine kazanılması, ve daha geniş bir tanımla, işçi-üretim aracı ilişkilerinin sağlığa uygun bir ortamda yürütülmesini sağlamaktır.

Gerçekten, genel olarak işyerinin ve özel olarak makinelerin yapımında, ya da yönetimindeki yetersizliklerden, üretim sürecinin düzenlenişindeki... vb... yanlışlardan ötürü, işçiler hastalanabilir, ya da iş kazasına uğrayabilirler. Bu durum özellikle işçilerin sağlıklarının korunması ve iş güvenliklerinin sağlanması konusunda yeteri kadar bilinçlenmediği ülkelerde büyük bir sorun olmaktadır. Sözgelimi Türkiye'de, çoğunlukla, işçiler yaşamlarını sürdürebilmek için böylesi sağlıksız ve güvensiz bir ortamda çalışmak zorunda bırakılmaktadırlar. Çoğu kez, dökülen alınterinin ve harcanan emeğin karşılığı hastalık, yaralanma ya da ölüm olmaktadır. Bu bir insanlık suçu değil midir?

BİR YILDA İŞ KAZALARINDA 947 ÖLÜ

Yurdumuzda 1976 yılı içinde 197.574 iş kazası olmuş; bunların sonucunda, 2659 işçi sürekli işgöremez duruma düşmüş ve 947 işçi ölmüştür. (1) Bildirilen 677 meslek hastalığı olayından ötürü, 528 işçi sürekli iş göremez duruma düşmüş ve 166 işçi ölmüştür. (2) Bütün bu olaylar birer insanlık suçu değil midir?

Hiç kuşkusuz yukarıda anılan rakkamlar, bildirilen, yani SSK kayıtlarına geçenlerdir. Bunların dışında pek çok olay, istatistiklerin ötesinde olup bitmektedir. Bilinç düzeyi düşük işçi çalıştıran işkollarında ya da sigortasız işçi çalıştıran işyerlerinde bu rakkamlar, kâğıt üzerinde görülenin çok üzerindedir.

Bu savımızı, bir araştırmanın sonuçlarıyla kanıtlayalım. (3) Bu araştırma 1130 işçi çalıştıran bir akü fabrikasında yapılmıştır. Üretimde kullanılan kurşundan çıkan duman, engellenmezse, çevrede çalışan işçiler tarafından başlıca solunum yoluyla alınmaktadır. Bunun sonucu, şiddetli karın ağrısı, felçler ve kansızlıkla elele giden «kurşun zehirlenmesi» ortaya çıkmaktadır. O halde bu kurşun zehirlenmesi, akümülatör fabrikasının özelliğinden ileri gelmiştir. Sokakta yürüyen bir insanda bu zehirlenme görülemeyeceği gibi, bir marangoz fabrikasında çalışan işçide de görülemez. Kurşun zehirlenmesi bir meslek hastalığıdır ve bundan korunmak mümkündür. Bu zehirlenmenin önlenebilmesi için, işyeri havasında serbest kurşun miktarının belirli bir düzeyi aşmaması gereklidir. (4) Cysa bu fabrikanın çeşitli yerlerinde yapılan ölçümler sonucu, İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Tüzüğü'nde izin verilen değerin 13-243 katına ulaşan değerler saptanmıştır.

Görüldüğü gibi, bu fabrikada İşS-İşG yönünden yeterli önlemler alınmamış ve yine araştırıcılar tarafından kanda kurşun düzeyi gözönüne alınarak yapılan saptamalar sonucu fabrikanın tüm işçilerinden % 6,1 (69 işçi) 'inin ağır kurşun etkisi içinde olduğu ortaya çıkarılmıştır. Ama 1976 SSK İstatistik Yıllığı incelendiğinde, bu işkoluna ait meslek hastalıklarını gösterir rakkamın 0 (sıfır) olduğu görülmektedir. (1) Aynı 0 (sıfır) değerini, «Meslek hastalığı vakalarının hastalık çeşitlerine göre dağılımı» tablosunun zehirlenme sütununda da görebiliriz. (1) Bu örnek olay, gerçek rakkamların, kâğıt üzerinde yapılan değerlendirmelerden çok daha büyük boyutlarda olduğunu göstermektedir sanırım. Böylesi büyük oranda işçinin zehirlenmesi uğruna üretimi gerçekleştirmek bir insanlık suçu değil midir?

ÇOĞU İŞ KAZASININ ÖNÜNE GEÇİLEBİLİR

Örnekler çoğaltılabilir. Düşme nedeniyle, iş kazasına uğrayan işçi sayısı 1976 yılında 16.157; bunun tüm iş kazasına uğrayan işçiler içindeki payı % 8,2'dir. (1) Tek başına bu bile üzücü bir değerdir. Kaldı ki, kafa emekçileri arasında düşme nedeniyle iş kazasına uğrama olasılığının ne kadar az olabileceği düşünülürse, düşme sonucu iş kazasına uğrama olayının, yine istatistiklerin ötesinde önemli boyutlara ulaştığı kolayca anlaşılabilir. Oysa düşme, kolayca önüne geçilebilecek bir olaydır. Yağlı, kirli zeminlerin temizlenmesi, hurda ve artıkların geçitlerden çekilmesi, merdivenlerin İşS-İşG Tüzüğü'ne uygun yapılması, kışın işyerindeki buzların giderilmesi... vb... gibi basit önlemlerle, bu sayı çok daha düşük bir düzeye indirilebilir. Bu kadar basit önlemlerin bile işçiye çok görülmesi bir insanlık suçu değil midir?

— Bugün işyerlerinden pek azında, sözcüğün tam anlamıyla, «işçiler altı aylık veya yıllık sağlık tarama muayenelerinden geçirilmektedir. Bu muayeneler sırasında işçinin sağlık durumunda bir bozukluk bulunsa, ya da bulunan aksaklık rapor edilse, İş Kanunu'nun 17. maddesine göre «işveren tarafından işçinin iş akdini bildirimsiz feshetme hakkı» doğar. Bu tehdit, hasta işçiyi görevine devama zorlayacak kadar güçlüdür. Kalp hastalığına tutulmuş bir ateşçi, bu nedenle hastalığını gizleyebilir. Böylece sıcak koşullarda çalıştığından kalp hastalığı daha da gelişerek, yaşamını tehlikeye sokar. Yüksek kan basıncı (hipertansiyon) bulunan bir otobüs şoförü, bu görevinden ayırılmadığı takdirde, birdenbire gelebilecek bir yüksek kan basıncı atağıyla otobüsün yönetimini yitirebilir. O halde, bu otobüs şoförünün hastalığı kendi iş güvenliği kadar, kamunun can güvenliğini de ilgilendirmektedir. Ama işini yitirme ve bir daha iş bulamama korkusu, bu işçiyi, hastalığını gizleme veya gizletme yoluna iter. İşçilerin sağlık tarama muayenleri, işçilerin sağlığını korumak ve onları «yalnızca hastalığın olmayışı değil; bedenen, ruhen ve sosyal olarak tam bir iyilik hali» (5) sınırları içinde tutmak için yapılmaktadır. Sağlık kontrolları, insanca yaşamanın bir gereği olduğu halde, bunu yasalarla çıkmaza sokmak, bir insanlık suçu değil midir?

Bir kişi tabancayla **kaza** sonucu bir başka kişiyi yaralasa veya onun ölümüne neden olsa: suçun oluşum şekline bakılmaksızın, bu kişi hüküm giyer. Çünkü bir başkasını yaralamak veya öldürmek kamu suçudur, insanlık suçudur. Buna karşılık, bir işveren, tehlikesini bilerek, güvensiz ve sağlıksız çalışma koşullarında çalıştırdığı işçinin yaralanması veya ölümü halinde yargılanmaz bile. Neden? Bu da bir kamu suçu ve insanlık suçu değil midir?

Bütün bu insanlık suçlarını ne akılla, ne de (bazı aykırılıklar dışında) yasalarla bağdaştırmak mümkün değildir. Ancak işçi İşS-İşG konularının kesin çözümünün, ancak sosyalist toplum düzeninde gerçekleştirilebileceği de gözden kaçırılmamalıdır. (6) Buna karşın, İşS-İşG önlemlerinin alınmasında, kapitalist toplum düzeni içerisinde sınırlı da olsa bazı başarılar elde edilebilir. Bu sınırlı sonuçları elde etmenin de tek bir yolu vardır: İşyeri düzeyinden başlayarak, işçi sınıfının sağlık için bilinçli ve uyanık savaşımı.

(1) SSK 1976 İstatistik Yıllığı.
(2) «İşgörmezliğe yol açan meslek hastalığı sayısı» ile «ölüme yol açan meslek hastalığı sayısı»nın toplamı. 1973 yılı içinde görülen tüm meslek hastalıklarının sayısını aşmaktadır. Bu bir önceki yılda saptanan ve işlemleri ancak 1976 yılı içinde tamamlanan olaylardan ileri gelmektedir.
(3) Bir Akümülatör Fabrikasında Kurşuna Maruziyet Durumu, N. Tarkan ve arkadaşları, SAĞLIK dergisi Ocak-Şubat 1977, sayfa 49.
(4) İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Tüzüğü (1974) Madde 61/7.
(5) Dünya Sağlık Teşkilatı'nın (WHO) «Sağlık» tanımı.
(6) İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği, DİSK Dergisi Eylül 1976 Sayı 27, Sayfa 35.

Politika okurları yazıyor

Beslenme anarşisi

Vural Ahi

Çoğu kez şu sözleri duymuşuzdur geliri hayli yüksek kişilerden: «Çok şükür bu ülkede açlıktan ölen olmamıştır ve olmaz da.»

Burada anlatılmak istenilen, Türkiye'deki insanların tok oluşu ve yoksulluk savının şişirilmiş bir fantezi olduğu görüşüdür. Oysa bu ülkenin bir eli yağda bir eli balda olan zenginin çok iyi bilir, salt ekmek, zeytin, soğan gibi yetersiz besinlerden yararlananların çoğunlukta olduğunu. Bilir de bilmemezlikten gelmesi onun çıkar anlayışına uygun düşer. Hep bu düşünce halk üzerinde koşullandırılır durur. «Bu ülkede açlıktan insan ölmemiştir ve ölmez de». Hele hele, Afrika'nın o şanssız insanının sanki röntgen filminden görülüyormuş gibi kaburgaları sayılan çoluk çocuğun iç paralayıcı fotoğraflarını gazete ve dergilerde gördükçe, öne sürdükleri savlar iyice pekiştirilir. «Çok şükür bir Biafra değiliz, ülkemizde açlıktan ölen daha olmamıştır» gibi yanıltıcı, aldatıcı ve yatıştırıcı sözler böylece sürüp gider..

Yeryüzü ülkeleri içinde, milli gelirden payı en az olan ülkelerden birini oluşturmaktayız. Milli gelirin dağılımındaki eşitlik, bir ülkenin uygarlık düzeyi için bir ölçüdür. Beslenme, konut, elektrik, yol, su, hastane, okul, kanalizasyon gibi uygar gereksinmelerden yararlanma kişinin payına düşen gelirle orantılıdır. Halkımızın yüzde 70'i yukarıda sayılan uygar gereksinmelerin çoğunluğundan mahrumdur. Neden? Yanıt basittir. Payına az ücret düştüğü içindirki, bu kişilerin yaşamı, payına çok ücret düşen mutlu azınlıktaki kişilerin yaşamından çok farklı oluyor. Yaşamı dar anlamda biyolojik bir olgu olarak kabul edenler, sosyal gereksinmelerden illâki yararlanmanın koşulu olmadığını savlayanlar, insanı bitkisel ve havansal şekliyle tanımlamış olurlar ki, bu da insanın kendisini inkâr etmesi demektir. Hiç kuşkusuz bu tanımlamalar hak tanımazlığın, bencilliğin bir ürünüdür.

Ülkemiz insanının besinsizlikten yoksun oluşu; bir başka değişle, yeterli beslenemeyişi büyük bir sorun olmaktadır. İnsan gerçeğini tanıyıp, açlık tokluk kavramına yaklaşmak, dürüst ve toplumcu bir davranışla olanaklıdır.

Karnı tok olarak gösterilmek istenen toplumumuzun tükettiği ekmek, doygunluğun bir simgesi olarak tanınır. Modern beslenme biliminin ortaya koyduğu gerçek ise apayrıdır. Vücudumuzun temel taşı olan proteinler, vitaminler, mineraller, karbonhidratlardan oluşmuş besin cinsleri toplumumuzun kaç kişisine ne miktar isabet etmektedir. Süt, et, yumurta ve çeşitli meyvalardan kişi başına düşen miktarlar ne kadardır? — Endüstri emekcisi, toprak emekcisi, küçük esnaf, memur, öğretmen gibi çok az ücretli toplumu oluşturan büyük kesim, üretim azlığı ve bozuk düzenin ürünleri olan, ağa, aracı, tefeci yüzünden pahalılıktan yanına yaklaşılmayan besinlerden ne miktarda yararlanıyor? Bir zamanlar Büyük Millet Meclisinde Çetin Altan, Bilimsel istatistiklere dayanarak rakkam rakkam her ülkeye, adam başına düşen yumurta miktarının Türkiye'de kişi başına düşenini açıkladıktan sonra, bu zavallı bir istatistiktir dediğinde üzerine hücum edilmek istenmişti. Çetin Altan devam ediyordu «Eğer bir ülkede ayda adam başına bir yumurta düşüyorsa, bu zavallı bir istatistiktir. Bu bütün insanlığın kalbindeki, insan sevgisini tahrik edecek, ayıpca bir istatistiktir.» O günden bu günedek köprüler altından çok sular aktı. 27 Mayıs olayı yaşandı. 12 Mart muhtırası, iki kez koalisyonlar devri görüldü; ama ülkemiz insanının yoksulluk yazgısının değiştiği görülmüyordu.

Toplumumuzda bu besin anarşisi sağlıksız bir yönde gelişmektedir. Besinlerin organizmaya yarar derecesi, vücudumuza giren miktarı ve değeri ile ilgilidir. Yoksul kesimde yeterli besin sağlanamaması, çocukların zekâ durumlarına olumsuz etkiler yapıyor.

Zengin kesimlerde ise çok çeşitli, ama bilinçsiz beslenme, sağlıksız bir doğrultudadır. İlerde diabetli, damar hastalıklarına elverişli bir ortam hazırlayarak ilerlemektedir.

Dışa bağımlı tüketim toplumu olarak kaldıkça, emeğin meydana getirdiği üretimden pay miktarı yabancı sermaye ve onun yerli işbirlikçilerine aktıkça, yaşamın sadece ekmek ve biraz katıkdan ibaret olduğu düşüncesi, kasıtlı olarak koşullandırıldıkca, «emeği senin kârı benim,» sisteminin çarklarında dönüp duracaktır emekci yığınlar bir süre daha...

T.C

BAYINDIRLIK BAKANLIĞI KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ 17. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ ORTAKÖY — İST.

İstanbul Çevreyolu Boğaziçi Köprüsü Yıldız İşletme Müdürlüğü binası 4. kısım inşaatı, Talip çıkmadığından 2490 sayılı kanunun 31. maddesi gereğince tekrar aynı şartlarla kapalı zarf usulü ile eksiltmeye çıkarılmıştır.

1-İşin keşif bedeli (2.495.000.-TL) olup geçici teminatı 88.600.-TL. dır.

2-Bu işe ait dosya (Karayolları 17. Bölge Müdürlüğü Muallim Naci Cad. No. 105 Ortaköy/İst.) Malzeme amirliğinde görülebilir.

3-Eksiltme 14.9.1977 Çarşamba günü saat 15.00 de Karayolları 17. Bölge Müdürlüğünde (Muallim Naci Cad. No. 105 Ortaköy/İst.) toplanacak İhale Komisyonunca yapılacaktır.

4-Eksiltmeye iştirak edecek taliplilerin eksiltme şartnamesinin 5. maddesindeki şartları yerine getirmeleri gereklidir. Bu meyanda bu işe iştirak için en geç 8.9.1977 Perşembe günü saat 17.00 ye kadar 17. bölge müdürlüğüne müracaatla yeterlik belgesi almaları şarttır. (Müracaatta 17. Bölge Müdürlüğü kayıt tarihi muteberdir. Telgrafla müracaat kabul edilmez.)

Yeterlik belgesi almak için dilekçeye a) Yapı araçları bildirisi b) Teknik personel beyannamesi c) Taahhüt beyannamesi, sermaye ve kredi imkanlarını bildiren mali durum bildirisi d) Ticaret ve sanayi odasından aldıkları asansör imal ve montajı ile iştigal ettiğini bildirir belgeyi e) Yer görme belgesini f) kullanılacak aksamın yabancı firmanın patent ve ismini taşıdığını, bütün malzemelerin yürürlükteki ithal rejimine bağlı olarak ithal malı olduğu hususunu tevsik eden bir liste ve garanti belgesini g) Temsil edilen yabancı asansör firmasının yegane Türkiye temsilcisi olduğunu ve gerekli yedek parça stoku ile asansör bakım ve tamir ekipleri olduğunu bildiren garanti yazısını h) Son 5 yıl içinde İstanbul'da en az 20 adet kollektif-Sellektif amansör imal ve montajını yaptığını ve bakımlarının da firmalarınca yürütüldüğünü tevsik eden ve adreslerini gösteren listeyi İ) Elektrik mühendisleri odasında kalite belgesi veya TS damgasını taşıyan imalatçılar olduğunu gösteren belgeyi eklemeleri şarttır.

5- İsteklilerin ihale günü ihale saatinden 1 saat evveline kadar 1977 Yılı vizeli Ticaret Odası vesikası, yeterlik belgesi, limitli teminat mektubu veya vezne alındısı ile ihale dosyasını ihtiva eden zarfla, birlikte 2490 sayılı kanuna göre hazırlayacakları kapalı zarflarını 3. maddede yazılı adresteki Komisyon Başkanlığına makbuz mukabilinde vermeleri ilan olunur.

6- Postadaki vaki gecikmeler kabul edilmez.

(Basın: 23369) - 2111.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI

DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ

ESKİŞEHİR 31. ŞUBE BAŞMÜHENDİSLİĞİNDEN

BİLECİK-SÖĞÜT TUZAKLI KÖYÜ SAKARYA NEHRİ KIYI OYULMALARINDAN KORUNMASI emanet inşaatı bünyesindeki "TAŞ TAHKİMATI" işleri 6200 sayılı kanun 34. maddesi gereğince tatbik edilecek esaslara göre ve kapalı zarf usulüyle ihaleye çıkarılmıştır.

İşin keşif bedeli 499.949.00 TL. sı olup geçici teminatı 23.748.00 TL. sıdır.

Keşif, şartname ve diğer ihale evrakı mesai saatleri içinde emanet inşaat komisyon Başkanlığından temin edilir.

İhale 13.9.1977 say günü saat 15.00'de DSİ 31. Şube Başmüh. liği binasında toplanacak emanet komisyonunca yapılacaktır.

İsteklilerin 8.9.1977 Perşembe günü mesai saati sonuna kadar komisyona müracaat ederek usulü veçhile yeterlik belgesi istemeleri ve 12.9.1977 Pazartesi günü mesai saati başından itibaren de belgelerini almaları gerekmektedir.

İSTEK SAHİPLERİNİN TEKLİFLERİNE:

1-Geçici teminat mektup veya makbuzlarını,

2-Yeterlik belgelerini,

3-1977 yılı vizesine havi ticaret odası belgesini eklemeleri ve tekliflerini ihale günü saat 14.30'a kadar komisyon başkanlığına makbuz karşılığı teslim etmeleri şarttır.

Telgraf ile yapılan müracaatlar ve postada vaki gecikmeler kabul edilmez.

Keyfiyet ilan olunur.

Basın:24052-2178

Politika'nın "grevdeki maden işçileri ile dayanışma" kampanyası

Dayanışma kampanyasına katılanlar toplanan paraları Yapı ve Kredi Bankası İstanbul Barbaros Bulvarı—Şubesinde 920036—8 ve Türkiye İş Bankasının Barbaros Bulvarı Şubesinde TAS—G/110 numaralı hesaplara yatırınız

GENEL TOPLAM 4.247.820.66

Banka makbuzunun tarih ve numarasıyla birlikte katılanların

Dünkü Toplam: 4 .244.750.66

MERBOLİN Boya ve Matbaa Mürekkebi A. Ş. İşçileri adına Petkim-İş Sendikası işyeri Baş Temsilcisi Mecit Öztüney	I.420
Mehmet Memetoğlu	100
İpsala-Tevfikiye Köylüleri	
Selahattin Bilgi	50
Raif Sakarya	50
Hüseyin Sakarya	50
Hidayettin Tunca	15
İlyas Bulut	5
Ali Engin	50
Bülent Şen	10
Necmettin Sevgi	20
Hasan Dilaver	10
Recep Tunca	5
Mecit Karaca	20
İsmail Tutar	25
Ziya Ateş	10
Zekeriya Kuzu	20
Haluk Toral	250
Kızılcabölük Kültür Derneği	
Tavas	200
Adıyaman İnşaat İşçileri	760

Bugünkü Toplam: 3.070.00

DİKKAT

Dayanışma kampanyamıza, yukarda yazılı banka şubelerine para yatırılırken karışıklığa meydan vermemek için banka makbuzları üzerine "grevdeki maden işçileriyle dayanışma kampanyası" ibaresinin yazdırılmasını özellikle rica ederiz

Politika

SAHİBİ: Politika Basım ve Yayın A.Ş. adına Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonunu (DİSK) temsilen Kemal TÜRKLER

Yayın Yönetmeni: Aydın ENGİN
Yazışleri Müdürü: Aydın ŞENESEN
Teknik Yönetmen: Yavuz KÖSEMEN
Ankara Temsilciliği: İSTA (Süleyman COŞKUN)

ADRES (İSTANBUL): Yerebatan Caddesi Taşsavaklar Sokak No: 5 Cağaloğlu
TEL: 27 77 12 27 69 09
BASKI: İstanbul Matbaası Tesisleri
ANKARA: İzmir Caddesi 20/27 Kızılay
TEL: 17 65 36 18 36 88
ANKARA BASKISI: EMAŞ Matbaacılık A.Ş.
DAĞITIM: Hürriyet Gazete Dağıtım A.Ş.

Sayı: 1526 Yıl: 5 · 150 kuruş

İLAN TARİFESİ
Sürün Santimi
3. Sayfa 110 TL
İlan Sayfası 100 TL
İstanbul Baskısı 70 TL
Kitap İlanları 50 TL

Tedhişçilerin verdiği mühlet sona ermek üzere

Almanya'da kaçırılan iş adamlarının aranması sürüyor

Bir polis yetkilisi, ülkede 1200 şehir gerillası olduğunu iddia etti

BONN-(THA-UPİ)-

Federal Almanya Başbakanı Helmut Schmidt ünlü sanayici Hanisw Martin Schleyer'ı kaçıranların isteklerinin kabul edilip edilmemesi konusunda bakanlar ve muhalefet liderleri ile görüşmeler yapmaktadır.

Federal Almanya İşveren Örgütleri Federasyonu Başkanı Schleyer'ı kaçıran ve kaçırma sırasında ünlü sanayicinin üç muhafızı ile soförünü öldüren tedhişçiler daha sonra hükümete, tutuklu bulunan arkadaşlarının serbest bırakılmasını istediklerini bildirmişlerdir. Bir açıklamaya göre tedhişçiler 14 tutuklunun serbest bırakılmasını istemiş - ler ve hükümete bugün öğleden sonraya kadar muhlet vermişlerdir.

Hükümet üyeleri, olayın son derece vahşice olduğunu ve tedhişçilerin isteklerinin kabul edilmesi ya da reddedilmesinin çok nazik bir konu olduğunu belirtmişlerdir

Bilindiği gibi 1975 yılında Bonn Hükümeti Batı Berlin Hristiyan Demokrat Parti Lideri Peter Lorenz'i kaçıran tedhişçilerin istekleri, üzerine tutuklu bulunan 5 tedhişçinin serbest bırakılarak Güney Yemen'e gitmelerine izin verilmişti.

Öteyandan son kaçırma olayından önce bir açıklama yapan Federal polis yetkililerinden Horst Herold, Federal Almanya'da 1200 şehir gerillası ve bunların 6 bin sempatizanı bulunduğu açıklamıştır

Federal Almanya'da şehir gerillaları, Baader-Meinhof Çetesi ya da Kızıl Ordu adı altında çeşitli eylemlere girişmişler ve çoğu da yakalanmıştı. Şehir gerillaları son olarak 7 Nisanda Baş savcı Siegfried Buback'ı öldürmüş - ler, beş hafta önce de Dresdner Bankasının Müdürü Juergen Ponto'yu kaçırmak isterken hayatına son vermişlerdir.

Scheleyer'ı kaçırma olayı üzerine televizyonda bir konuşma yapan Schmidt, suçluların yalanacağın söylemiş özellikle tedhişçilere sempati duyanlarınve onlara yardımcı olanların da olaydan sorumlu olduğunu belirtmiştir...

SALVADOR'DA

Ellerinde makineli tüfekler bulunan meçhul kişiler, Salı günü Amerikalı bir iş adamının karsını kaçırmışlardır.

FRANSA'DA

Polis yetkililerinin yaptıkları açıklamaya göre Fransa'nın Lyon Kentinde, biri silahlı üç kişi 37 yaşındaki Roland Simon adlı bir iş adamını kaçırmışlardır.

İSPANYA'DA

İspanya'nın Valencia Kentindeki Belçika Konsolosunun dört yaşındaki kızı kaçırılmıştır.

Suriye'de kolera yayılıyor. Şimdiye kadar 60 kişi öldü

BEYRUT (A.A.)

Suriye'de başgöstermiş olan kolera salgınının doruk noktasına ulaştığı Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından açıklanmıştır. Açıklamaya göre, Suriye'de koleradan şimdiye kadar en az 60 kişinin öldüğü ve hastalığın yayılmasına devam ettiği kaydedilmiştir. Suriye Sağlık Bakanlığı yetkilileri ise, hastalığın kontrol altına alınması için en az iki aya ihtiyaç bulunduğunu açıklamışlardır.

Fransa Mısır'a çok sayıda savaş uçağı satacak

PARİS (THA)

Fransız gazetelerinde çıkan haberlere göre Fransa, Mısır'a parasını zengin Arap ülkelerinin ödeyeceği 36 adet Mirage-3 jet uçağı satacaktır. Henüz resmen doğrulanmayan habere göre yaklaşık 22 milyar lira (1,2 milyar dolar) değerindeki satışı Suudi Arabistan, Kuveyt, Katar, Birleşik Arap Emirlikleri finanse edecektir.

DÜN

Fransa'da bir iş adamı, İspanya'da Belçika Konsolosunun kızı, Salvador'da bir ABD'li iş adamının karısı

KAÇIRILDI

Waldheim "Sovyetler samimi olarak yeni SALT anlaşmasının yapılmasını istiyor"

BM Genel Sekreterinin gezisi devam ediyor

MOSKOVA'DA BASIN TOPLANTISI YAPAN WALDHEIM "GROMİKO İLE SOMALİ-ETİYOPYA ARASINDAKİ ANLAŞMAZLIĞI DA GÖRÜŞTÜK" DEDİ

MOSKOVA (THA)-(UPİ)

Sovyetler Birliği'ni ziyaret etmekte olan Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Kurt Waldheim, Sovyet liderleri ile yaptığı görüşmeden sonra, Sovyetler Birliği'nin ABD ile yeni bir stratejik silahların sınırlandırılması anlaşması imzalamak istedikleri izlemini edindiğini söylemiştir.

Waldheim, Sovyetler Birliği Dışişleri Bakanı Andrei Gromiko ile ikinci kez görüşmüş ve Sovyetler Birliği Yüksek Prezidyum Başkanı Leonid Brejnev'le pazartesi günü görüşeceğini söylemiştir.

Waldheim, Moskova'da yaptığı basın toplantısında, ABD ve Sovyetler Birliği arasında yeni bir stratejik silahların sınırlandırılması anlaşmasının imzalanması konusunda geçen Mayıs'ta Cenevre'de olduğundan daha umutlu olduğunu söylemiştir.

Waldheim, "Gromiko'nun yeni bir SALT anlaşması için gösterdiği güçlü desteken çok etkilendim. Gromiko böyle bir anlaşmanın yapılmasında Sovyetler Birliği'nin büyük çıkarları olduğunu ifade etti. Ancak sonucun sadece Sovyetler Birliği'nin isteğine bağlı olmadığını da sözlerine ekledi" diyerek, konuşmasını şöyle sürdürmüştür: "Benim izlenime göre Sovyetler Birliği samimi olarak yeni bir SALT anlaşmasının yapılmasını istemektedir."

Waldheim, "Cenevre Ortadoğu Konferansına yönelik çabaların sonuçlarının ne olacağını sizlere söyleyemem. Durumu çok ciddi olarak kabul ediyorum" demiştir.

Basın toplantısında Gromiko ile Somali-Etiyopya arasındaki anlaşmazlığı da görüştüklerini belirten Waldheim görüşmelerin "dostane bir hava içinde" geçtiğini söylemiştir. Waldheim, "Görüşmeler benim için çok yararlı ve bazı önemli uluslararası sorunlarda Sovyet Hükümeti'nin konumunu daha iyi anlamama yardımcı oldu" demiştir.

Kolombiya'da genel grev 14 Eylül'de

Greve, solcu, sağcı ılımlı tüm sendikalar katılıyor

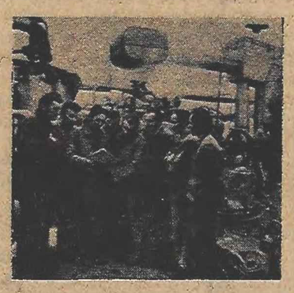
Sıkıyönetime rağmen gösteriler sürüyor. 60 öğrenci gözaltına alındı

BOGOTA (A.A.)

Bir Güney Amerika ülkesi olan Kolombiya'da sıkıyönetim ilan edilmiş olmasına rağmen üniversite ve işçi çevrelerindeki kaynaşma durmamıştır. Üniversite öğrencileri bir gösteriden sonra karışıklıklar çıkarırken işçi sendikaları da 14 Eylülde genel greve gitme kararı almıştır.

Medellin kentindeki öğrenci olayları, Antioquia Üniversitesi Kampusu'nda düzenlenen bir gösteri - den sonra başlamış, öğrenciler bazı polis arabalarını ateşe vererek mağazaların vitrinlerini taşlamışlardır. Polis olaylarla ilgili olarak 60 öğrenciyi tutuklamıştır. Tutuklananların 1-3 ay arasında hapsedilebilecekleri bildirilmektedir.

Öte yandan Bolivya İşçi Sendikaları 14 Eylülde bütün ülkede genel greve gidilmesi için çağrıda bulunmuştur. İşçiler, ülkede sıkıyönetimin kaldırılmasını, ücretlerine zam yapılmasını ve hareketli ücret sistemi getirilmesini istemekte, hayat pahalılığını protesto etmektedirler. Hükümet ve sıkıyönetim makamları, grevi yasadışı ilan etmişlerdir. Genel greve sağcı, solcu ve ılımlı her eğilimdeki işçi sendikalarının katılacağı bildirilmektedir.

Madenlerin işletmeye açılması sert tepkilere yol açtı

Parlamento önünde polisle çatışan göstericiler

Uranyum kaynakları Avustralya'nın başına dert mi açıyor?

AVUSTRALYA'NIN URANYUMU YİNE KENDİNDEN SÖZ ETTİRMEYE BAŞLADI. BİLİNDİĞİ GİBİ AVUSTRALYA, URANYUM KAYNAKLARI BAKIMINDAN DÜNYANIN EN ZENGİN KITASI. TOPLAM DÜNYA REZERVLERİNİN YÜZDE 20'Sİ BU ÜLKENİN TOPRAKLARINDA. İŞÇİ PARTİSİ HÜKÜMETİ SIRASINDA ALINAN BİR KARARLA, BU KAYNAKLARIN İŞLENMESİNE 1980 YILINA KADAR ARA VERİLMİŞTİ. ŞİMDİ BAŞTA BULUNAN LİBERAL-MİLLİYETÇİ ÜLKE PARTİSİ HÜKÜMETİ İSE, URANYUM KAYNAKLARININ YENİDEN İŞLENMEYE BAŞLANACAĞINI AÇIKLADI. BUNUN ÜZERİNE, HÜKÜMET KARARINA KARŞI TEPKİLER YOĞUNLAŞMAYA. GÖSTERİLER, ÇATIŞMALAR BİRBİRİNİ İZLEMEYE BAŞLADI.

"Hoşgörü beklemesinler!

Bütün kapitalist dünyanın içinde bulunduğu bunalım Avustralya için de geçerli. Liberal Milliyetçi Ülke Partisi 1975 Aralığında, İşçi Partisinden iktidarı alınca, üç yıllık yönetim içinde, ülkede ekonomik sağlamlığı sağlayacağını açıklamıştı. Şimdi 16 ay kaldı ve enflasyon oranı hâlâ yüzde 10'un üstünde. İşsizlik oranı, çalışabilir nüfusun yüzde 5.4'üne çıktı. Geçen Kasım ayında yapılan devalüasyon ve alınan korunma önlemleri, ödemeler dengesinin zayıflığını gidermiş değil. Önümüzdeki yıl içinde bunun gibi ekonomik bunalım belirtilerinin daha da artması beklendiği için, Başbakan Malcolm Frazer'in bir erken seçim girişiminde bulunması mümkün görünüyor.

Uranyum yataklarının yeniden işletmeye açılması konusu da işte bu sırada gündeme girdi. Bu çok yönlü bir konu. Bir kere yatırım yapacak olanlar, ya da işletmeci şirketlerden hisse alacaklar açısından durum belirsiz. Erken seçimler ufukta göründüğüne göre, İşçi Partisi'nin iktidarı alması halinde, işletmeyi yeniden durdurmayacağı nereden bilinir. Üstelik İşçi Partisi yetkilileri bu konuda hiç te umut verici konuşmuyorlar. Parti delegelerinden Tom Uren, «Maden şirketlerine söylüyoruz,» diyor, «İşçi Partisi'ne rağmen işe girişir de 250 milyon dolar gibi bir parayı buna yatırırlarsa, iktidara geldiğimizde bizden hoşgörü beklemesinler!»

Ekonomik bunalıma çare mi?

Uranyum yatakları işletmeye açılırsa, bunun Avustralya'ya yüzyılın sonuna kadar 25 milyar dolarlık bir gelir sağlayacağı hesaplanıyor. Başbakan Frazer, kararın bütün politik ve çevresel sorunlar inceden inceye düşünülerek alındığını açıkladı. Ortaya çıkabilecek sakıncaları gidermek için de bazı önlemler düşünülmüş. Bir kere, Uluslararası Atom Enerjisi Komisyonuna, bütün işletmeleri özgürce denetleme hakkı veriliyor. Ayrıca Avustralya uranyumunun zenginleştirilip nükleer silâhlarda kullanılmaması için alıcılarla ikili anlaşmalar imzalanacak. Başbakan Frazer, Avustralya gibi enerji kaynakları zengin ülkelerin, bundan yararlanılmasını önlemeleri halinde, dünyadaki anlaşmazlık, gerilim ve sürtüşmelerin artacağını ileri sürüyor. Fakat uranyum işletilmesine karşı olanlar için bu iddialar geçersiz. Geçenlerde 1000 kişilik bir grup parlamento önünde gösteriler düzenleyerek kararı protesto etti. İşçi Partisi lideri Gough Whitlam ise bir demeç vererek, hükümetin, «en çok elli yıl gelir sağlayacak, fakat 250 bin yıl sürelik zehirli artıklar bırakacak tehlikeli bir teknolojinin yükü altına girdiğini» söyledi.

İşçi Partisinin gösterdiği sert tepki, uranyum şirketleri hisselerinin yüzde 15 oranında düşmesine yol açtı. Şirketler de buna bağlı olarak hükümetten yeni güvenceler istediler. Yatırımların gerçekleşmesi için izin yasasının 15 yıl boyunca hiç bir iktidar tarafından değiştirilemeyecek biçimde hazırlanmasını istiyorlar. Bu iş de o kadar kolay olmayacağa benziyor. Uranyumun yeniden işletmeye açılması kararı yürürlüğe girmesine karşın, ülkedeki muhalefet, sesini yükseltmekten geri durmuyor. Yeni yatırımların yeni iş olanakları sağlayacağı bilinmesi, işçi sendikalarının kararа karşı çıkmalarını önleyemedi.

Uranyumun topraktan çıkartılması bile çevreyi zehirleyici etkiler yapıyor. Reaktörler, madeni işleme süreçleri, her yerde halkı tedirgin edici sonuçlar veriyor. Buna bir de, uranyumun atom bombası yapmada kullanılması eklenince, sorun iyice içinden çıkılmazlaşıyor. Üstelik Avustralya'nın da içinde bulunduğu kapitalist sistemin bunalımına, «sürpriz» çözümler beklemenin boşluğu da ortada. Uranyumla ekonomik sorunlara çare bulunacağını düşünmek, turizmle kalkınılacağını düşünmek gibi bir şey. Nükleer tehlikeyi arttırma riski de cabası.

Uranyum madenciliği, çevre koşulları üstünde yıkıcı etkiler yapıyor

Pakistan'da Şii'lerin gösterileri sırasında olaylar çıktı

KARAÇİ - (THA - UPİ)

Pakistan'da Hazreti Ali'nin ölüm yıldönümüne ilişkin olarak gösteri yapan Şiilerle polis arasında olayla çıkmış, polis göz yaşartıcı bomba ve çoplarla göstericilere saldırmıştır.

Olaylar bir polisin üzerinde Şii aleyhtarı Urdu dilinde bir gazeteyi protesto edici cümleler bulunan flamayı parçalaması üzerine çıkmıştır. Polisler göz yaşartıcı bomba ve coplarla göstericilerin üzerine saldırmışlardır. Göstericiler daha sonra sokakta oturma eylemine girişmişler ve eylemlerine ancak olayı başlayan polisin cezalandırılması güvencesini almaları üzerine son vermişlerdir.

Pakistan'da Şii mezhebinde olanların büyük bir kısmı geçenlerde tutuklanan eski Başbakan Zülfikar Ali Butto taraftarıdır.

Zambiya Cumhurbaşkanı Kaunda bölgede savaş tehlikesi olduğunu söyledi.

LUSAKA - (ZAMBİYA)-

Zambiya Cumhurbaşkanı Kenneth Kaunda, Güney Afrika'daki gelişmelerin çok tehlikeli boyutlara ulaştığını belirterek, geçen Cumartesi günü, sadece üç günlük bir süre için ilan edilen gece sokağa çıkma yasağı ile uygulanmasına karar verilen karatmanın belirsiz bir süre için daha uzatıldığını açıklamıştır.

Kaunda, önümüzdeki altı ayın son derece kritik olduğunu belirtmiş ve bu süre içinde, Siyah Afrika ile beyaz azınlık rejimlerinin "Rodezya için savaşa girip girmeyeceklerinin belli olacağını" söylemiştir.

Fukuda "Sovyet Japonya anlaşmazlığı yakında giderilecek

TOKYO (THA)-(UPİ)

Japonya Başbakanı Takeo Fukuda, Sovyetler Birliği ile Japonya arasında Pasifik'teki birkaç küçük ada üzerindeki anlaşmazlığın yapılacak görüşmeler sonunda çözümlenebileceğini umduğunu söylemiştir.

Fransız Ulusal Televizyonu'nun Japonya Başbakanı ile yaptığı görüşmede Fukuda, bu adalara ilişkin anlaşmazlığın Japonya ile Sovyetler Birliği arasında bir barış anlaşmasını imzalanmasını önleyen tek engel olduğunu söylemiştir.

Fukuda, Fransız Televizyonu ile yaptığı görüşmede, Fransa'nın "denetimli ticaret" önerisine karşı çıktığını söylemiş ve böyle bir uygulamanın yüksek gümrüklerle ulusal sanayileri koruma yolunu açacağını öne sürmüştür. Fukuda böyle bir oluşumun ise dünya ekonomisinin durgunlaştıracağını ileri sürmüştür.

Begin, Arap topraklarını "tarihsel" olarak kendilerinin sayıyor.

TEL-AVİV (THA)

İsrail Ordu Radyosu'na Araplarla yapılacak olan barış görüşmeleri hakkında bilgi veren İsrail Başbakanı Begin, Yahudilerin tarihsel olarak kendilerine ait olduğunu kabul ettikleri her yerde yerleşim merkezi kurabilecekle - rini açıklamıştır.

Begin bir barış antlaşması taslağı hazırladıklarını ve bu taslağın Dışişleri Bakanı Moşe Dayan tarafından, BM Genel Kurulu'ndan önce ABD Dışişleri Bakanı Cyrus Vance'e sunulacağını bildirmiştir. "Taslakta sınırlara ilişkin harita yok, sınırlar komşularımızla yapacağımız görüşmelerde saptanacak" demiştir.

Moscow NEWS

Avrupa detantı ve Asya

Yazan: Nikolar KHOKHLOV

1975 Helsinki Konferansı'yla simgelenen Avrupa detantı, dünya nüfusunun çoğunluğunu barındıran ve II. Dünya Savaşından beri en büyük askeri çatışmanın yer aldığı Asya kıtasında da olumlu etkilerini gösterdi. Etkilerin bu kıtaya da yayılması, bütün Asya ülkelerinin geleceği için büyük önem taşıyor. Bu bağlam içinde ele alındığında Leonid Brejnev'in şu sözleri özellikle ilginçtir: "Neden Asya'da ortak güvenlik öneriyoruz? Çünkü Asya kıtasında savaşları, silahlı çatışmaları ve emperyalist saldırıları sona erdirmek istiyoruz, her ülkenin ve her halkın, özgürce gelişme ve ulusal kalkınma güvencesi koşullarında yaşamasını, güven ve karşılıklı anlaşma ruhunun Asya ülkeleri arasındaki ilişkilerde egemen olmasını istiyoruz."

Dikkatli bir bakış detantın Asya'ya da geldiğini gösterecektir. Belki barış için çalışan ülkelerin arzu ettikleri kadar çabuk değil, fakat işbirliği ve çelişkileri barışçı yoldan çözme eğilimi, bütün dünyada yaygın olan bu eğilim, bu bölgede de giderek belirginleşmektedir.

Uluslararası iklimin iyiye gitmesiyle, Vietnam savaşının sona ermesi arasında dolaysız bir bağlantı vardır. Ülkenin birleşmesi ve Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti'nin ilanı, bütün Asya'da durumun normale dönmesinde büyük bir rol oynadı. Laos ve Kamboçya daki değişiklikler de detanta giden yolu açmada etkili oldu. Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti'nin Güney Kore'yle ilişki kurma ve ülkenin birleşmesini sağlamak için sürekli çaba harcaması da bunlara eklenmelidir. Olguların gösterdiği gibi, sosyalist ülkeler, detant ülküsünü geniş Asya kıtasında yaymak için kararlı bir çalışma yürütmektedirler.

Ayrıca bundan önce, denizaşırı emperyalist güçleri körü körüne izlemiş olan bazı Asya ülkelerinin dış politikalarında da olumlu değişmeler olmuştur. Gözlemciler, bazı Asyalı liderlerin eskiden yalnızca Batı'yla yürüttükleri ilişkilerden şikayetçi olduklarını ve sosyalist ülkelerle ilişki kurmanın ulusal egemenliği sağlamlaştırıcı bir şey olduğu gerçeğinden hareketle, bu ülkelerin daha bağımsız bir politika izlediklerini ve sosyalist dünyayla işbirliğine daha esnek bir yaklaşımda bulunduklarını söylemekte haklıdırlar. Bu değişim akımı, SEATO askeri ittifakının dağılmasında da kendisini göstermiştir.

Daha geniş egemenlik, ulusal uyanıklık ve bazı Asya ülkelerinin Batı'nın sıkı askeri ve ekonomik bağlarından kurtarılması, kıtadaki uzun vadeli değişmeler için sağlam bir taban oluşturmaktadır. Bu gelişmeler iyi niyet ve detantla yürür ve ABD'de bu olguyu görmezlikten gelemez. Newsweek dergisi durumu özetlemiş: "Bir zamanlar Asya'da olup bitenler, en küçük bir kıpırdanma, bir dönüşün bile hemen Birleşik Devletlerin ilgi alanına girerdi. Kore Savaşının başlangıcından, 1975 Nisanında son Amerikalılar da Saygon'dan helikopterlerine binip ayrılıncaya kadar, Asya hep Amerika'nın gündeminin başında olmuştur. Bu Asya ve Amerika tarihlerinde ilgi çekici bir dönemdi. Sömürgecilik sonrası dönemi diyebiliriz bunu."

"Bugün, beğenelim, beğenmeyelim, bu sömürgecilik sonrası dönem artık sona ermiştir."

Derginin üslubu ve bir şeyi adıyla çağırmaya yatkın olmaması önemli değil. Kimse ondan, Amerika'nın Asya politikasına polis politikası demesini bekleyemez. Washington'un Asya ülkelerinin iç işlerine keyfi olarak karıştığı, genel olarak bilinen birşeydir. Sona erecek olan, ABD'nin Asya'daki yeni sömürgeci politikasıdır, Newsweek'in yumuşak ve muğlak bir deyişlebelirttiği gibi "sömürgecilik sonrası dönemi" değil.

Soğuk ve sıcak rüzgarlar, heryerin iklimini etkiler. Detant'ta yalnız Avrupa'ya kapalı kalamazdı. Etkileri, Hindistan, Pakistan ve Bangladeş'in, eski güç sorunlarını çözümleyip iyi ilişkiler kurmaya çalıştıkları Güney Asya'da da kendini gösteriyor. Yıllardan beri ilk kez, Afganistan ve Pakistan liderleri arasında görüşmeler düzenlenmeye başlanmıştır. Hint Okyanusunu bir barış bölgesi haline getirmek yolunda Asya'da önemli bir destek vardır. Orada hala duran yabancı üslerden kurtulunması kaçınılmazdır. SSCB'nin bu yeni gelişmeleri desteklediğini insanların çoğu biliyor.

Bağlantısız ülkelerin devlet ve hükümet başkanlarının geçen Ağustos ayında Colombo'da toplanan beşinci toplantısında, Asya'da kalıcı bir güvenlik için ortak bir temelde anlaşılması istendi.

Onun için şunu söylemeye hakkımız var: Detant bütün dünyaya aittir, o, Asya halkları da dahil, bütün barış güçlerinin birlikte kazandıkları bir zaferdir.

SÜMERBANK
DERİ VE KUNDURA SANAYİİ
MÜESSESESİ MÜDÜRLÜĞÜNDEN
MEMUR ALINACAKTIR

Müessesemizde münhal bulunan Genel İdare Hizmetleri sınıfına dahil memur kadrolarında çalıştırılmak üzere aşağıdaki şartları haiz olanlar arasından imtihanla memur alınacaktır.

1-Adaylarda 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48. maddesindeki şartlar dışında,
a) İmtihana giriş tarihinde 30 yaşından büyük olmamak,
b) En az lise veya lise dengi mesleki öğrenim görmüş olmak, şartları aranacaktır.
2-İmtihan tarihi adaylara ayrıca bildirilecektir.
3-Adayların Müessesemizden veya herhangi bir Sümerbank Kuruluşundan alacakları iş isteme kağıdını doldurup bir adet vesikalık fotoğrafları ile birlikte 23/9/1977 günü mesai saati sonuna kadar müessesemizde bulunacak şekilde göndermeleri veya bizzat Müessesemize elden vermeleri gerekmektedir.
Postada vaki olabilecek geçikmeler dikkate alınmaz.

SÜMERBANK
DERİ VE KUNDURA SANAYİİ
MÜESSESESİ

Basın:24604-2236

Içişleri Bakanı Ecevit ile 3 saat görüştü

KORKUT ÖZAL ASAYİŞ ÖNLEMLERİ İÇİN CHP' DEN DESTEK ARIYOR

ANKARA-(ANKA)- İçişleri Bakanı Korkut Özal, dün CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'i Meclis' teki odasında ziyaret etmiş, CHP lideriyle üç saat görüşmüştür. Özal'ın bu ziyareti asayiş konusundaki alınacak önlemler ile ilgili olarak CHP'nin de desteğinin alınması biçiminde yorumlanmaktadır.

Görüşmede CHP Genel Sekreteri Orhan Eyüboğlu ile CHP Milletvekili Meclisi Grup Başkanvekillerinden Ali Nejat Ölçen de hazırbulunmuşlardır. Ecevit görüşmeden sonra, Ümraniye olayları üzerinde görüşlerini Bakana bildirdiğini söylemiş "Savaşta bile kadınlı-çocuklu sivil halka karşı bu tür saldırılar uygar insanlıkça tasvip edilemez." demiştir. İçişleri Bakanı Korkut Özal ise görüşme konusunda bilgi vermiş, idarenin işlerliği, trafik sorunu ve devlet hizmetlerinin vatandaşa götürülmesi üzerinde yetki yasası hazırladıklarını bildirerek, "devletin ve hükûmün üstünlüğü prensibine alınan tedbirlerle geçerlik kazandırmaya başladık bundan vatandaş da memnundur" demiştir.

ÖZAL'IN SÖZLERİ

İçişleri Bakanı Korkut Özal, görüşmeyi kendilerine göre, "Görev yapmak" olarak nitelendirmiş ve bilgiyi vermiştir:

"-İçişleri Bakanı olarak geride önemli faaliyetler bıraktık. Önümde de önemli meseleler durmaktadır. Okullar açılacaktır. Burada eğitim yaptırmakiçin çalışmalarımız olmaktadır. Görüşlerimi açıkladım ve çok yararlı bir konuşma oldu. Yaşama organlarına getireceğimiz bütün konular hakkındaki çalışmalarımızı da bilgi olarak kendilerine sundum. Biz daha çok trafik sorunu, idarenin işlerliği, devlet hizmetlerini vatandaşa daha kolay götürme konusunda bir yetki yasası hazırlıyoruz."

Özal polis selahiyetlerini artıran tasarı konusunda henüz bilgi veremeceğini belirtmiştir. Son zamanlarda bazı emniyet müdürlerinin arama sırasında yurttaşlara dayak attığının resimlerinin yayınlandığını, bir milletvekilinin de karakolda tartaklandığını hatırlatan gazetecilere Özal şunları söylemiştir:

"-Bunların üzerine gidilmiştir. Bize neyi aktardılarsa müktedir olabileceğimiz herşeyi tatbik ediyoruz. Tabii bunlar tahkikat konularıdır. Tahkikat sonuçları ortaya çıkmadan konuşmam doğru olmaz."

Özal, Orta Doğu Teknik Üniversitesi konusunda negibi önlemler alacakları sorusunu ise şu karşılığı vermiştir.

"-Biz bir an evvel bu müesseseyi arzu edilen eğitim düzeyine kavuşturmak için çalışıyoruz. Burada çok düğüm var. Düğüm var ama, kördüğüm yok. Belli aşamalardan geçip bu büyük okulu ilim ve bilim araştırmalarına sunmak, yıllarca buraya hizmet vermiş birtakım kişiler için daha da önem kazanmaktadır.

ECEVİT'İN SÖZLERİ

CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit de, İçişleri Bakanıyla iç güvenlikteki durumla ilgili olarak yeni bilgileri almak için bakandan gelen istek üzerine görüştüğünü, bakanın izlediği tutumu anlattığını belirterek şunları söylemiştir:

"-Sayın Bakanın verdikleri izahatla ilgili olarak benim açıklamada bulunmam elbette doğru olmaz. Ben ancak üzerinde durduğum bazı konular hakkında açıklamalarda bulunmak hakkını kendimde görürüm. Bakana daha önce bir demecimde de belirttiğim üzere, emniyet kuvvetlerinin izlediği yolu hiç-doğru bulmadığımızı, bu yöntemin çok tehlikeli gelişmelere yolaçacağı kaygısında olduğumuz söyledim. Savaşta bile kadınlı-çocuklu sivil halka karşı bu tür saldırılar uygar insanlıkça tasvip edilemez. Ciddi, etkin ve insanca bir devlet yönetimi bu gibi olaylarla ilgili olarak herşeyden önce huzursuzluğun sosyal nedenlerini ortadan kaldırmaya çalışır. Olayın kışkırtıcıları varsa onları önceden saptayıp etkisiz bırakmaya uğraşır. Bütün bunlar yetersiz kalıp da zabıta önlemi kaçınılmaz duruma gelirse, o önlemi de mümkün olduğu kadar can incitmeden uygulamaya uğraşır. Bu sonuncu konuda kendimizden bir örnek vermek isterim. 1963 yılında toplusözleşme grev ve lokavt yasası çıkmak üzereyken bunu engellemek isteyenlerin de kışkırtmasıyla bir olay çıktı. Bir fabrika işgal edildi. O sırada biz hükümet teydik. İşgalcilere karşı sert zabıta önlemleri almamız için bize ağır baskılar yöneldi. Fakat bunlara aldırış etmedik. Yaşadısı olarak işgal edilen fabrikayı muhasara ve tecrit etmekle yetindik. Kölaylıkla bir yangına dönüşebilecek olay, böylece bir ay sonra, sabretmemiz nedeniyle kendiliğinden söndü."

Ecevit Ümraniye olayları konusunda da şunları söylemiştir:

"Ümraniye olayının ardındaki sosyal gerçekler ise çok acıdır. Halkımızı sürekli göçe zorlayan ve göç ettikleri şehirlerde işsiz bırakan bozuk düzenin, Cepne Hükümetleri döneminde büsbütün bozulan düzenin yarattığı bir durumdur, Ümraniye'deki durum. Ve benzer durumlar Türkiye'nin pek çok yerinde maalesef vardır. Bugünkü aşırı yaşam pahalılığında bir yüksek memurun bütün maaşını kiraya vermesi gerekmektedir. Bazen o bile yetmemektedir. Maddi durumları yüksek memurlarınkinden çok daha kötü olan işsiz ya da yarı işsiz yurttaşlarımız için kendi evlerini kendilerinin yapmalarını kolaylaştırmaktan başka çözüm yolu yoktur. Böyle bir ortamda gecekondu önleme bölgesi diye ayrılan bölgeleri aylarca, hatta yıllarca boş bırakmak başlı başına bir huzursuzluk nedeni olur. Hatta başlı başına kışkırtıcılık sayılır. Eğer devletin gücü buralara zamanında sosyal konut yapmaya yetmiyorsa ki bugün yetmediği açıktır. O zaman bu bölgelere vatandaşların belli bir düzen içinde kendi evlerini yapmalarına veya kooperatiflerini kurmalarına devlet yardımcı olmalıdır.

"POLİSİN EĞİTİLMESİ"

"Sayın Bakana bu düşüncelerimi sundum. Ayrıca polisin süratle şiddete başvurmaksızın düzen sağlayacak şekilde eğitilmesi gerektiğini bunun araç-gereç eksikliğini karşılamaktan daha büyük önem taşıdığını söyledim.

Yine bu görüş memizde toplumda kutuplaşma ve cepheleşme tahriklerinin sürdürüldüğünü, bunun başlıca sorumlusunun da cephe hükümeti olduğunu belirttim ve sorun bu yönüyle çözülmedikçe en iyi niyetli ve en yetenekli bir İçişleri Bakanının bile işinin çok zor olacağı yolundaki kaygımı söyledim.

Gene görüşmemiz sırasında, Sayın Bakana, şiddet eylemlerin baş kaynağı olarak üniversiteleri göstermenin haksızlık olduğunu en azından gerçeği çok eksik yansıtmak olacağını belirttim ve doğrudan doğruya hükümetin kontrolü altında bulunan birçok orta öğretim kurumlarının, eğitim enstitülerin cephe hükümetleri döneminde başlıca kutuplaşma, zulüm ve şiddet eylemi merkezi haline getirildiğini hatırlattım. Bu durumları iyileştirme konusunda valiler yoluyla İçişleri Bakanında çok etkin olabileceğini belirtim. Bu arada başkentin ortasında Atatürk'ün adını taşıyan lisedeki yasadışı durumlara karşı hala önlem alınmamış olmasından yakındım. Görüşmemizde yine bakana Ankara dahil bazı yerlerde (Ülkücü) adını taşıyan eylemcilerin zorbalıklarını sürdüklerine dair bazı somut örnekler verdik. Sayın Bakana güç görevinde başarılar dilediğimi tekrarladım ve bu devleti ve demokrasiyi kuran parti olarak CHP'nin böyle konularda bir muhalefet anlayışıyla değil, devlet sorumluluğu bilinciyle davranmaya devam edeceğini söyledim."

"DEMOKRASİ ANLAYIŞIMIZA UYGUN ÖNLEMİ DESTEKLERİZ"

Ecevit gazetecilerin "İçişleri Bakanı bazı yasalarla ilgili bilgi vermiş, bunlar üzerinde ne düşünüyorsunuz?" sorusuna şu karşılığı vermiştir:

"-Sayın Bakan başta trafik konusuyla ilgili olarak kendi bakanlığını ilgilendiren konularda getireceği yasa tasarılarına yardımcı olmamızı istedi. Biz de kendi devlet ve demokrasi anlayışımıza uygun bulacağımız tasarılar getirmesi durumunda destek olacağımızı belirttik. Ancak ivedi gereksinme duyulan bu tür yasaların çıkabilmesi için önce Millet Meclisi Başkanının seçilmesi ve meclise işlerlik kazandırılması gerektiğini hatırlattık."

2.MC'NİN EKONOMİK BUNALIMI

IMF heyeti, 2. MC'nin sunduğu bilgileri inceliyor

● Heyet hazinenin verdiği bilgiler doğrultusunda IMF Yürütme Kuruluna rapor verecek

ANKARA-(ANKA)- Türkiye'de bulunan Uluslararası Para Fonu IMF Heyeti, hafta başından beri Ankara'da sürdürdüğü temaslar boyunca Maliye Bakanlığı, Hazine Genel Müdürlüğünden aldığı bilgileri değerlendirmeye başlamıştır. Hazine Genel Müdürlüğü, IMF Heyeti gelmeden önce Devlet Planlama Teşkilatı, Devlet İstatistik Enstitüsü, Merkez Bankası, Ticaret Bakanlığı ve diğer ilgili kuruluşlarla temas ederek, Türkiye'nin milli gelir, kamu maliyesi, ödemeler dengesi, yatırımlar, para, kredi ve istihdam konularındaki mevcut durum ve geleceğe ilişkin tahminleri raporlar haline getirmiştir. Ankara da bulunan beş kişilik IMF Heyetine bu raporlarda yeralan veriler Hazine Genel Müdürlüğü yetkilileri tarafından aktarılmıştır. IMF Heyeti bu veriler üzerindeki değerlendirme çalışmalarına başlamıştır. Heyet, kendilerine verilmiş olan bu rakamların birbirine uyumu ve gerçeğe uygunluğu konusunda çalışmalarını sürdürmektedir. Bu çalışmaların tamamlanmasıyla ortaya çıkacak olan Türkiye'nin ekonomik durumu, karşılaşılan sorunların nasıl giderilebileceği, gelecekteki muhtemel gelişmeler konusunda hazırlanacak olan raporun anahatları tekrar Hazine Genel Müdürlüğü yetkilileri ile tartışılacaktır. Raporun esasları üzerinde mutabakat sağlanmasından sonra IMF Heyeti, bu defa raporu IMF'nin yetkili yürütme organına sunacaktır.

Kısa vadeli borç verdiği IMF Heyeti özellikle Türkiye'nin, verilecek bir kredi yi ne kadar zamanda ve nasıl ödeyeceği üzerinde durmaktadır. Bu çalışmadan olumlu bir kanı elde edildiği takdirde, IMF Yürütme Kuruluna "Türkiye'nin kredi alabileceği" yolunda bir rapor sunulacaktır. Bu rapor uyarınca IMF - Türkiye'ye verilecek kredinin miktarını ve ödeme şartlarını saptayacaktır.

Başbakan Demirel, hükümeti kurmasından bu yana verdiği bazı demeçlerde Türkiye'nin 600 milyon dolarlık acil kredi ihtiyacı bulunduğunu belirtmiştir. Maliye Bakanlığı yetkilileri ise Türkiye'nin kısa vadede 400 milyon lira ila bir milyar dolar arasında değişen destekleme kredi ihtiyacı bulunduğunu ifade etmektedirler. Türkiye'nin dış ticaret açığının bu yılın ilk yarısında geçen yıl ki düzeyin yüzde 70 kadar üzerinde 2 milyar 79 milyon dolara çıkmış olması ve bazı temel sanayilerin hammadde ihtiyacı için bu artışı daha da hızlandırması Türkiye'nin kredi ihtiyacını arttırdığına işaret eden yetkililer, Türkiye'nin altın ve dövizstoklarının erimesi yüzünden bu stokların 596 milyon dolara düşmesinin Türkiye için dış kredi yi zorunlu hale getirdiğini savunmaktadırlar.

Yetkililer, bu durumun IMF Heyetine açıklandığını, alınacak bu destek kredisiyle Türkiye'nin kendi imkanlarını geliştererek, bu krediyi ödeyebilme olanağına ulaşacağının anlatıldığını ifade etmişlerdir. Ancak Maliye Bakanlığı yetkilileri, IMF Heyetinin Türkiye'ye gelişinin çok büyütüldüğünü, bu ziyaretin IMF Statüsü gereğince yapılan "yıllık konsultasyonlardan biri "olduğunu savunmuşlar, Haziran ayında Türkiye'ye gelmesi gerektiği halde seçimler yüzünden bu ziyaretin ertelendiğini kaydetmişlerdir.

SALDIRILAR...

Karadeniz Ereğli' de öğrencilerle faşistler meydan kavgası yaptı

EREĞLİ (ANKA) Karadeniz Ereğlisi 'nde Yabancı Diller Yüksek Okulu önünde "devrimci" öğrencilerle, ülkücü işçiler çatışmıştır.

Bir işçinin ağır, iki polisin de hafif şekilde yaralandığı olaylardan sonra 15 kişi gözaltına alınmıştır. Slogan söyleme yüzünden çıkan kavgayı polis önlemek istemiş, taş ve zincirlerle yapılan saldırı polise de yönelince ilgililer jandarma birliğinden ve Karadeniz Bölge Üs Komutanlığı'ndan asker takviyesi istemiştir. Polis ve jandarma yüksek okul önünde toplanan öğrencileri içeri sokarak giriş ve çıkışları yasaklamıştır.

Daha sonra dağılan gruplar ilçenin çeşitli yerlerinde tekrar birbirleri ile çatışmaya başlamıştır. Polis bu arada kamından bıçakla yaralanan ve Ülkücü İşçiler Derneği üyesi olduğu öne sürülen Erol Dener'i Devlet Hastanesi' ne kaldırmıştır. Ağır yaralı olan işçi ameliyat edilmiştir. Çatışan grupları ayırmaya çalışan Mete Yalçınkaya ve Hasım Burgaz adlı polisler de atılan taşlarla hafif şekilde yaralanmışlardır. Olaylar gelişirken, Kaymakam Kemal Doğan ve Emniyet Amiri Güral Önal, Zonguldak'tan toplum polisi gönderilmesini istemiştir. Polis tarafından yakalanan öğrencilerden Mehmet Öztürk'ün üzerinde 7,65 milimetre çapında bir tabanca ile dolu bir şarjör bulunmuştur.

Olaylar yatışmadan Ereğli'ye gelerek ilçenin giriş ve çıkışını kontrol altına alan toplum polisleri Adapazarı'ndan gelen Özkan Tarcan adlı bir gencin üzerinde de 7, 65 milimetre çapında bir tabanca ele geçirmişlerdir.

Olaylardan sonra Zekai Kılıç, Mahmut Ergül Hüseyin Akşit, Mehmet Öztürk, Mehmet Edebali, Mehmet Mahmutoğlu, Mehmet Kocademir, Tayyar Canoğlu, Tahsin Agâh, Erdoğan Öder, Şefik Kurt, Bayram Alaseven, Suat Erdan, Selim Arıkan ve Bedri Canadlı şahıslar gözaltına alınmıştır.

CHP' li Şentürk MC' nin saldırıları önlemek yerine olaylara yeşil ışık yaktığını söyledi

● Komandolar, Üsküdar'da bir polise saldırarak silahını aldılar

● Akmeşe İGD sekreteri komandoların zincirli sopalı saldırısına uğradı

ANKARA-(İSTA)- CHP Malatya Milletvekili Mustafa Şentürk, 2. MC'nin işbaşına geldiği günden bu yana Türkiye'de faşist saldırıların arttığını bildirmiş, "Olayların gelişmesinden haberdar olan ilgililer soruna gerekli çözüm aramadıkları gibi olayların gelişip yeni boyutlar kazanmasına da yeşil ışık yakmaktadırlar" demiştir.

Son zamanlarda Malatya ilinde de ilerici kişi ve kuruluşlara karşı saldırıların yoğunlaştığını bildiren Şentürk, olayların polis desteğinde faşist milisler tarafından gerçekleştirildiğini önesürmüş "Olaylar genellikle polisin gözü önünde olmakta polis olaylara seyirci kalmaktadır" şeklinde konuşmuştur.

KOMANDOLAR POLİSE SALDIRDI

Asayiş şubesinde görevli Hasan Erenler adlı polis memuru Üsküdar iskelesi çevresinde bir grup faşist tarafından çevrilmiştir. 10 kişi olduklarını belirtilen saldırganlar polis memurunun üzerinde taşıdığı silahı istemişlerdir. Polis Memuru Hasan Erenler'in silahını vermek istememesi ve saldırganlara karşı koyması üzerine komandolar Hasan Erenleri etkisiz hale getirerek silahını almışlardır.

AKMEŞE İGD SEKRETERİ SALDIRIYA UĞRADI

İzmit'e bağlı Akmeşe Köyünde de komando saldırılarının yoğunlaştığı ve Akmeşe İlerici Gençlik Derneği Sekreteri Ali Akyıldız'ın komandoların saldırısına uğradığı bildirilmiştir.

İSLAM ENSTİTÜSÜ ÖĞRENCİLERİ MÜDÜR DÖVDÜ

Üsküdar, Bağlarbaşında bulunan Yüksek İslam Enstitüsünde önceki gün boykota giden öğrenciler dün sabah Okul Müdürü Nuri Ünlü' yü dövmüşlerdir.

Edinilen bilgiye göre, sabah erken saatlerde okula gelen boykotcu öğrenciler müdür Nuri Ünlü'nün odasına girerek telefon kablolarını kesmek istemişlerdir. Bu sırada odaya giren Ünlü öğrencilere yaptıkları hareketin doğru olmadığını söyleimiş ancak öğrenciler müdürün üzerine yürüyerek feci şekilde dövmüşlerdir.

2.MC ZAMLARI AÇIKLIYOR

● Demir, petrol çimento ve her türlü kağıdın satışı yasaklandı

ANKARA (İSTA) Bakanlar Kurulu tarafından "ekonomik tedbirler" olarak nitelendirilerek yapılan zamlar, Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk tarafından onaylanmış ve Resmi Gazete de yayımı için Başbakanlığa gönderilmiştir.

Petrol başta olmak üzere bütün kamu iktisadi teşebbüsleri ürünlerine yapılan zamların bugün açıklanması beklenmektedir.

Öğrenildiğine göre, Cumhurbaşkanı tarafından da onaylanan kararname sonucunda, normal benzinin litresi 5 liraya, süper benzinin litresi 6. 5 liraya yükselmiştir. Fuel-Oil'in tonu 2. 150 lira, motorinin tonu ise 2. 700 liraya çıkmıştır. Yeni zamlarla birlikte linyitin tonu 800, taş kömürünün tonu 1100, çimentonun tonu da 600 lira olmuştur.

Bugün resmen açıklanması beklenen yeni zamlara göre, inşaat demiri 625 liraya yükselirken, tüp gaz 110 lira olmuştur.

Devlet Demiryolları yolcu taşıma ücretlerine yüzde 15, yük taşıma ücretlerine yüzde 50, Türk Havayolları na yüzde 95, Deniz yollarına da yüzde 60 zam yapılmıştır

Öteyandan Bakanlar Kurulunun dün saat 10. 30' da başlayan ve 17. 30'a kadar devam eden toplantısı sonunda da zamlarla ilgili bir açıklama yapılmamıştır.

PAKET BUGUN BAĞLANIYOR

Bakanlar Kurulu toplantısından sonra, Gümrük ve Tekel Bakanı Günsazak toplantı salonundan ayrılırken günlerdir çalışılan paketin tamamlandığını bildirmiş "yarınki toplantıda bağlayacağız paketi" demiştir.

Bu arada öğrenildiğine göre bu sabahtan itibaren petrol, demir çimento ve her türlü kağıdın satışı yasaklanacak stok tesbitleri yapıldıktan sonra yeni zamlı fiyatlarla birlikte satışlar başlayacaktır...

ODTÜ' de çalışanların yakalarına kimlik kartı takacakları açıklandı

● Öğretim üyeleri Tan zamanında işe alınanların çıkarılmasını istiyor

ANKARA-(THA)- Orta Doğu Teknik Üniversitesinde tüm çalışanların yakalarına kimlik kartı takmaları kararlaştırılmıştır. Edinilen bilgiye göre, okula gelen ziyaretçiler için de kimlik kartı takma zorunluluğu konulacaktır. Üniversite idaresinin bu konuda çalışmalar yaptığı ve önümüzdeki günler de bir bildiri yayınlayarak ODTÜ'de çalışanların ve ziyaretçilerin kimlik kartı takmalarının "zorunlu olduğunu" belirteceği öğrenilmiştir.

Öteyandan, okul idaresinin üniversitenin öğrenime açılması yolundaki çalışmalarını sürdürdüğü ve hazırlık okulundan başlayarak kademeli olarak tüm okulun öğrenime açılmasını planladığı öğrenilmiştir.

Bu konu THA muhabirine bilgi veren Rektör Yardımcılarından Atilla Özmen, İngilizce hazırlık okulunu bayramdan sonra açmayı planladıklarını ve bu konuda öğretim üyelerine bilgi verdiklerini belirtmiş, öğretim üyelerinin okulun bugünkü ortamda kademeli olarak açılmasını sakıncalı bulduklarını bildirdiklerini söylemiştir.

Özmen'in verdiği bilgiye göre, öğretim üyeleri okulun tüm olarak açılabilmesi için Hasan Tan zamanında alınan işçilerin işlerine "kayıtsız, şartsız ve derhal" son verilerek, okul idaresinde görev alacakların demokratik yolla seçilmesini okulda can güvenliğinin sağlanmasını, öğrenci yurtlarının açılmasını istemektedirler.

TRT' den bu defa da Demirel şikayetçi oldu

ANKARA - (İSTA)- Başbakan Süleyman Demirel yeni adlı yılın açılması nedeniyle Yargıtay Başkanı Cevdet Menteşe'ye gönderdiği mesajın TRT'de yayınlanmadığını önesürmüş, Genel Müdürlüğe bir yazı ile başvurarak sorumlular hakkında tahkikat açılmasını istemiştir.

Demirel TRT Genel Müdürlüğüne gönderdiği yazıda TRT yasasının çağdaş habercilik yapmayı gerektirdiğini hatırlatmış "Buna rağmen mesajın yayınlanmama sebeplerinin araştırılarak neticeden bilgi verilmesini rica ederim" demiştir.

Uluslararası Gazeteciler Dayanışma günü kutlanıyor

ANKARA (İSTA) Uluslararası Gazeteciler Dayanışma günü bugün bütün dünyada törenlerle kutlanacaktır. Uluslararası Gazeteciler Örgütü tarafından her yıl 8 Eylül tarihinde kutlanmakta olan dayanışma gününde çeşitli toplantılar düzenlenmekte, ayrıca gazeteciler arasında toplanan para lar ve diğer bağışlar Uluslararası dayanışma fonu' na aktarılmaktadır.

109 ülkede 150 bin gazetecinin üyesi bulunduğu Uluslararası Gazeteciler Örgütü, faşizme karşı kahramanca savaşan gazeteci-yazar Julius Fuçik'in Alman Nazi kamplarında asılmasının yıldönümü nedeniyle 8 Eylül tarihinde geleneksel olarak bu günü kutlamaktadır. 1952 yılında örgütten ayrılan Türkiye'de ise, bu kutlama törenleri yapılmamaktadır.

KONGRE İLANI

S. S. Mimar ve Mühendisler İşçi Yapı Kooperatifimizin Yıllık Olağan Genel Kurul Toplantısı 27 Ağustos 1977 günü Nisap temin edilemediğinden yapılamamıştır.

Bu defa Genel Kurul Toplantısı 27 Eylül 1977 Salı günü saat 17. 00'de 2 Mimarlar Sitesi Yeniköy/İstanbul adresinde Nisapsız olarak aşağıdaki gündem dahilinde yapılacaktır. Katılmanızı önemle rica ederiz. Yönetim Kurulu

GÜNDEM

1-Kongre Divanı seçimi
2-İdare Heyeti Faaliyet Raporunun okunması
3-Murakıplar Raporunun okunması
4-İdare Heyeti ve Murakıpların İbrası
5-Yeni İdare Heyeti ve Murakıpların Seçimi
6-Dilekler Teklifler.

Po:2237

Waldheim'in Kıbrıs Özel Temsilcisi Cuellar yakında Ankara ve Atina'yı ziyaret edecek

● Cuellar temaslarında toplumlararası görüşmelerin yeniden başlatılması olanaklarını araştıracak

LEFKOŞE-(AA)- Birleşmiş Milletler Genel Sekreterinin Kıbrıs Özel Temsilcisi Perez de Cuellar'ın önümüzdeki günlerde Ankara ve Atina'yı ziyaret edeceği bildirilmiştir.

Lefkoşe'de bir Türk yetkili Büyükelçi Cuellar 'ın bu ziyaretinin Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi toplantısından sonraki gelişmelerin niteliğine bağlı olacağını söylemiştir.

Aynı yetkili, özel temsilci Cuellar'ın Ankara ziyaretinin pek muhtemelen önümüzdeki hafta gerçekleşeceğini söylemiştir.

Birleşmiş Milletler Kıbrıs Özel Temsilcisi Perez de Cuellar Ankara ve Atina ziyaretleri sırasında Dışişleri yetkilileri ile görüşerek, toplumlararası görüşmeleri yeniden başlatma olanaklarını araştıracaktır.

Kıbrıs Türk Federe Devletinde gözlemciler, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinden Maraş konusunda Türkiye ve Türk toplumu aleyhinde bir karar çıkması halinde, bunun, toplumlararası görüşmelerin yeniden başlatılması etkileyebileceğini söylemektedirler.

İZVESTİA' NIN YORUMU

"Emperyalistler, Kıbrıs sorununu daha da vahimleştiriyor"

● Gazete ayrıca, adadaki yurtsever güçlerin, Kıbrıs'ın bütün askeri güçlerden arındırılmasına dayalı bir çözüm getirmek için savaşım verdiklerini de kaydediyor

MOSKOVA (THA)- *Sovyet hükümeti organı İzvestia gazetesi Kıbrıs'la ilgili olarak yayınladığı yorumda "emperyalist çevreler, kıbrıs sorununun çözümünü sürüncemede bırakarak durumu daha da vahimleştiriyorlar" demiştir.*

Gazetenin yorumu şu ifadeyle devam etmektedir. . "Bağımsız ve toprak bütünlüğüne sahip nitelikteki bir Kıbrıs kavramına karşı çıkanlar BM kararlarını hiçe sayarak Kıbrıs Türk ve Rum toplumları arasında bireysel sorunları da kullanıp soruna kendi istedikleri çözüm yolunu getirmek ve bu şekilde de adadaki NATO varlığını iyice yerleştirip Doğu Akdeniz de yeni bir askeri üs yaratmak istemektedirler "...bu arada adanın içindeki gericilerin NATO planlarını gerçekleştirmek amacıyla düzenledikleri saldırıların ise aslında hiç bir ciddi tehlikesi bulunmamaktadır..."

"...Ancak Kıbrıs sorununa çözüm bulunmasının gecikmesi sadece Kıbrıs halkı içinde değil, bütün dünya kamuoyunda da kaygı uyandırmaktadır. Böyle bir kaygının uyanışını ise şaşkınlıkla karşılamamak gerekir..."

"...Kıbrıs sorunun karmaşıklığına, rağmen adadaki yurtsever, güçler, adanın bağımsızlığı, yansızlığı, toprak bütünlüğü ve bütün yabancı askeri güçlerden arındırılmasına dayalı ve her iki toplum için de yararlı bir çözüm getirmek için savaşım vermektedirler."

Mardin ve Diyarbakır Eğitim Enstitülerinin açılması için Danıştay' a başvuruluyor

ANKARA (İSTA) Milli Eğitim Bakanı tarafından "İstiklal Marşı okunmuyor" iddiası ile kapatılan Mardin ve Diyarbakır Eğitim Enstitülerinin yeniden öğretime açılması için CHP'li parlamenterlerin Danıştay'a başvuracakları açıklanmıştır.

Mardin ve Diyarbakır CHP parlamenterleri, M. Ali Arıkan, Bahattin Karakoç, Halil Akyüz, İskan Azizoğlu, Musa Metin, Ahmet Türk ile bağımsız Nurettin Yılmaz dün yaptıkları ortak basın toplantısında, hiç bir yüksek okulda, bayrak töreninin yapılmadığını, bu nedenle Mardin ve Diyarbakır Eğitim Enstitülerinde de İstiklal Marşı' nın okunmasına olanak bulunmadığını hatırlatmışlardır.

Başbakanlıkta bir kişinin Başbakanı yumruklaması sonunda Başkanlığın kapatılmadığını hatırlatan parlamenterler, okullarda bazı olaylar oluyor diye buraların da kapatılmaması gerektiğini savunmuşlar, özetle şunları söylemişlerdir:

"-Ancak bütün bunlara rağmen Cepheciler, şunu iyice bilmelidirler ki, çağdışı bir politika anlayışını sürdürebilme çabaları boşunadır. Halkımızın, tarihin kendisine çizdiği yolda ilerlemesine engel olamayacaklardır."

EKONOMİ DÜNYASINDA

KÖY-KOOP Edirne Birliğinde Ayçiçeği taban fiyatlarını tartışmaya neticisi ve 14 köy temsilcisi katılmış katılmaya ve Maden-İş'in MESS'e lemeye çağrılmıştır.

Toplantıyı bir konuşmayla açan dürü Emin Aksu, üreticilerin örgütmuş, "kooperatifçilik ulusal bağımsal ilerleme savaşımının bir parçası

Daha sonra söz alan kooperatifMC'nin taban fiyatları politikasını ci ve tüccarı daha zengin ederken ü na ittiğini söylemişlerdir.

Tartışmada söz alan kooperatifçiler görülüyor.

TÜRK-İŞ HALA "GENEL GREV"DEN SÖZEDİYOR

İZMİR (ANKA)

Türkiye Maden İşçileri Federasyonu Genel Başkanı ve Türk-İş Genel Başkanvekili Kemal Özer, Türk-İş'in önümüzdeki günlerde hükümete vereceği muhtıradaki istemlerin tanınan süre içinde yerine getirilmemesi halinde ülke çapında genel greve gidileceğini iddia etmiştir.

"Her kişinin değişik siyasal düşüncesi olduğunu, bu nedenle alınacak siyasal bir genel grev kararının işçiyi istismar anlamına gelebileceğini söyleyerek, Türk-İş'in özdeki tavrını ortaya koyan Özer "Bu yolda bir karar alınsa bile işçi uymayabilirdi. Çünkü her işçinin kendisine özgü bir siyasal anlayışı ve sempati duyduğu bir partisi vardır" demiştir. Maden Federasyonu Genel Başkanı Özer," muhtıra" ile ilgili olarak şunları söylemiştir:

"Hükümete verilecek muhtırada köklü ve işçiden yana önlemler istemekteyiz. Bunlar yasalarla yapılması gerekli olan ve işçinin alınterini daha iyi değerlendirebilecek haklardır. Eğer bu önerilerimiz dikkate alınmazsa ve belirlenen süre de yerine getirilmezse bizim genel greve gitmemiz kesinleşecektir."

Eskişehir Sümerbank işçileri Türk-İş'e bağlı Teksif'in kendilerini sattığını söylüyor

Grevin sona ermesine rağmen Eskişehir Sümerbank işçileri işbaşı yapmadı

ESKİŞEHİR (THA)

Türk-İş'e bağlı Teksif Sendikası'nın Sümerbank Genel Müdürlüğü ile imzaladığı toplusözleşmeyi protesto eden Eskişehir Basma Fabrikası işçileri işbaşı yapmamışlardır.

4 aydan fazla süren Teksif Sendikası'nın Sümerbank'a bağlı 4 işyerindeki grevleri önceki gün imzalanan toplu sözleşme ile kaldırılmıştır. Ancak Eskişehir Sümerbank Basma Fabrikasında çalışan 1400 işçi sendikanın imzalığı toplusözleşmeyi kabul etmeyerek işbaşı yapmamışlardır. İşçiler dün sabah fabrika önüne gelerek toplanmışlar ve Türk İş'e bağlı Teksif Sendikası'nın kendilerini "Patrona sattığını" söyleyerek işbaşı yapmamaya karar vermişlerdir.

Hoca hâlâ "Erken seçim" in muhasebesiyle uğraşıyor...

ERBAKAN 2. MC' NİN DİREKSİYONUNUN MSP' NİN ELİNDE OLDUĞUNU SÖYLEDİ

nı MSP veriyor" demiştir.

Partisinin Ankara İl Örgütü tarafından Bulvar Palasta verilen iftar yemeğinde konuşan Erbakan MSP'nin 1973'de Malazgirt, 5 Haziran da Çanakkale Zaferlerini kazandığını bildirmiş "Allahın izniyle İstanbul'un fethi mutlaka olacaktır. Burca bayrağı mutlaka dikeceğiz" şeklinde konuşmuştur.

MSP biz hükümet kurmayı düşünerek seçimlere gitmenin Türk ekonomisinde dört aylık bir zaman kaybına yolaçtığını söyleyen Erbakan "Hani siz MSP'siz hükümet kuracaktınız? Hani biz bu seçimlerde MSP'yi silecektiniz? Niye gittiniz seçime? Sadece dört aylık bir zaman kaybettiniz. Şimdi söz hakkı MSP'de değil mi? Gelin bakalım buraya. Verin bakalım bu dört aylık kaybın hesabını. Kurtuluş yalnızca MSP' nin başaracağı iştedir. Şimdi direksiyon MSP 'nin elindedir. Kürekler MSP'nin elindedir. Gemiye rotasını veriyor" demiştir.

Erbakan erken seçimin büyük bir aksamaya sebep olduğunu, bu akşamanın telafisinin yine MSP'ye düştüğünü de belirtmiştir.

Ankara Belediyesinde grev konusu Dalokay ve Baştürk arasındaki görüşme ile karara bağlanacak

■ Daha önceki görüşmeler uyuşmazlıkla sonuçlanmıştı...

ANKARA - (ANKA) -

Ankara Belediye Başkanlığı ile DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikası arasında toplu iş sözleşmesi uyuşmazlığının Belediye Başkanı Vedat Dalokay ile Genel-İş Sendikası Başkanı Abdullah Baştürk arasında yapılacak ikili görüşme sonunda bir çözüme bağlanacağı ileri sürülmektedir. Toplu iş sözleşmesi görüşmelerinin uyuşmazlıkla sonuçlanması üzerine, Uzlaştırma Kurulunun kararı taraflara bildirilmiştir.

Nisan ayından bu yana süren görüşmelerde Genel-İş Sendikasınca istenen zam, Vedat Dalokay tarafından kabul edilmemiş ve görüşmeler kesilmiştir. Genel-İş Sendikası grev kararı almadan önce, Dalokay ile "özel" görüşme yapılmasını istemiş ve Sendika Başkanı Abdullah Baştürk bu görüşmeyi yapmak ve kesin sonuç almak için görevlendirmiştir.

■ Duisburg' da 2. MC' ye karşı Direniş Komitesi, Korutürk' e, Demirel' e, Ecevit' e Türkler' e ve Tunç' a mektup gönderdi.

"UDC ÇAĞRISI, HALKI CEPHELERE BÖLMEK DEĞİLDİR"

DUİSBURG-(İSTA)

2. MC Hükümetine karşı yurt dışında oluşan muhalefet gün geçtikçe güçlenirken, Duisburg'daki 2. MC'ye Karşı Direniş Komitesi, Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk'e, CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'e, Türk-İş Genel Başkanı Halil Tunç'a ve DİSK Genel Başkanı Kemal Türkler'e UDC konusu ile ilgili olarak birer mektup yazmışlardır. Tunç ve Ecevit'e gönderilen mektuplarda UDC 'nin halkı cephelere bölmek olmadığı belirtilmiştir.

UDC'YE KATILMALAR

Onbir demokratik örgütün ortak bir açıklama yaparak devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu 'DİSK'ta bulunan çağrısı yapılan UDC) Ulusal Demokratik Cephe'ye katılma kararı aldıklarını açıklamışlardır. Bu örgütlerin adları şöyledir:

İGD Beykoz Şubesi Beykoz Kültür Derneği, Aster-İş Sendikası Beykoz temsilciliği, Burunbahçe Kültür ve Dayanışma Derneği, Deri ve Tekstil İşçilerinin Sesi, Yeşildere Gazetesi, Beykoz Halkevi, Hür-Cam İş Sendikası Beykoz Şubesi, İlerici Memurlar Derneği Kartal Şubesi, Ortaçeşme Kültür ve Dayanışma Derneği, Mesleki-İşçi ve Köylülerinin Sesi Çiftçi Gazetesi.

Demirel'in Helsinki Barış Senedi ilkelerini uygulamadığı belirtildi

ANKARA - (İSTA) -

Ordu CHP Milletvekili Ertuğrul Günay, Helsinki Barış Senedinin altında Türkiye adına Başbakan Süleyman Demirel'in imzasının bulunduğunu, buna rağmen MC Hükümetlerinin başının, bu senedin ilkelerine uymadığını belirtmiştir.

Günay, Başbakan Süleyman Demirel tarafından cevaplanması istemiyle dün Millet Meclisi Başkanlığına verdiği soru önergesinde, Helsinki Barış Konferansı Belgesi'nin son cümlesinde "Bu metnin katılan bütün ülkelerce alabildiğince geniş biçimde dağıtılacağı ve tanıtılacağı" ibaresinin bulunduğunu hatırlatmış, şu soruları yöneltmiştir:

"Avrupa Güvenliği ve İşbirliği Helsinki Konferansı Nihai Senedi ülkemizde basılmış, yayınlanmış, dağıtılmış mıdır? Yayınlanmış ve dağıtılmış ise, ne kadar basılmış ve hangi ölçülerle nerelere dağıtılmıştır? Bu yayım ve dağıtımın senedin öngördüğü ölçülere ulaştığı ve gerekli tanıtma işlevini yerine getirdiğini söyleyebilir misiniz? Helsinki Konferansı Nihai Senedi'nin imzalanmasının üzerinden iki yıl geçmiş olmasına ve bu süre için de sizin çok kısa bir kesinti ile birey olarak ve hükümet olarak ülkemizde iktidar bulunmanıza karşılık, bu senedin öngürdüğü, özellikle kültür, eğitim, düşün ve sanat alanlarında ve hukuk alanında konulmuş ilkelere uygun biçimde, örneğin, benimsenmiş ilkelere aykırı hüküm, kısıtlama ve girişimleri bu alanlardan kaldırmak gibi hükümetinizin çabaları olmuş mudur? Avrupa barışını ve giderek dünya barışını sağlamaya yönelik bu konferansın nihai senedinin halkımıza tanıtılması ve senet gereklerinin eksiksiz uygulanması yönünde yeterli çabalarınız olmamış sa, bu davranışınızın, altında imzanız bulunan senet içeriği ile tutanaklardaki sözlerinizle konferansa katılan diğer ülkeler karşısında bizi güçlüklerle karşılaştıracak bir çelişki değil midir?"

POLITIKA KULISI

Süleyman COŞKUN
Nahit DURU

MSP'linin tebriği

Şeker Bayramı yaklaştıkça, siyasal parti yöneticileri milletvekilleri, senatörleri bir telaştır alır. Önce seçmenlerin göndereceği tebrikleri cevaplandırmak, bu arada da bazı kişilere tebrik yazmak. Bu işler her nedense onları çok yorar.

Geçtiğimiz günlerde, MSP yetkililerinden biri bir seçmeninden, hem de çok değer verdiği birinden kutlama kartı aldı. Tebrik kartının üzerinde bir hilal, hilalın içinden atıyla çıkmış, elinde kılıcıyla bir akıncının elle çizilmiş resmi vardı. Kartın altında ise şu sözler yazılıydı:

"-Zafer uzakta varamam deme sakın, safları sıklaştırın başlıyor büyük akın... İmza akıncılar."

Kartı iyice inceleyen, MSP yetkilisi, önce gülümsedi sonra da "bu sözleri söyledik, durduk, sonunda 49'u 24'e indirdik. Ama, bu kez, yani dört yıl sonra, daha değişik olacak." dedi...

Ünsal'ın derdi devam

CHP'nin ne zaman ne söyleyeceği önceden kestirilmesine olanak bulunmayan senatörlerinden Niyazi Ünsal, uzun süredir Senato' ya devam konusuyla ilgili. Geçen yasama yılı 12 Mart Başbakanlarından Naim Talu'nun senatörlükten istifa etmesine Türk-İş'in Senatör Başkanı Halil Tunç'un Senato'ya devam etmesine neden olan Ünsal, bu kez de elinde defter, kitap derdini anlatacak birini arıyor.

Milletvekillerin ve senatörlerin Meclisler açık olmasına rağmen, iyiden iyiye tatile girdikleri şu günlerde Ünsal bir kısım Senatörlerin senatörlüklerini düşürmeye uğraşıyor. İçtüzüğe göre, belli bir süre özürsüz olarak toplantılara katılmayan parlamenterlerin ödenekleri kesilir. Ayrıca, bir ay aralıksız olarak toplantıya katılmayan üyeler için de genel kurul üyelikten düşürme kararı alabilir.

Bugüne kadar içtüzüğün bu maddeleri hiç kimseye uygulanmamış, Ancak, genel kurulun toplanamadığı, Ünsal kürsüye çıkıp anlamlı anlamsız konuşmadığı için, senatörün bu konu, öncelikle gündeminde. Ne yapıp edip, 70-80 senatörün ekmeği ile oynamayı kafasına koymuş. Parlamento kulislerinde Ünsal'ın bu çabasının altında önemli bir "ard niyet" yattığı yolunda söylentiler dolaşıyor. Ünsal, 70-80 üyenin, senatörlüklerini düşürerek kendisi için daha çok konuşacak zaman bulmaya çalışıyormuş.

objektifin yakaladığı

Yuvarlak mı, yusyuvarlak mı?

İçişleri Bakanlığına geldiği günden beri herkese hoş görünebilmek için ne yapacağını şaşıran İçişleri Bakanı Korkut Özal son günlerde iyice sıkıştı.

Emrindeki polisler Ümraniye'de halkın üzerine ateş açıyor, bir polis müdürü karakolda gazetecilere poz vererek adam dövüyor, Korkut Özal ise, gazetecilerin her sorduğu soruya, "geçiştirici" cevaplar vermeye çabalıyor.

Nitekim Pazartesi günü Bakanlar Kurul toplantısından çıkarken Özal'ı yine sıkıştırdılar. İşte aldıkları yuvarlak hatta yusyuvarlak cevaplardan bazıları:

"-Bugün anarşi olaylarından çok iktisat konuları görüşüldü. Bu nedenle fazla bir şey söyleyemem."

"-Ümraniye'de meydana gelen olaylar konusunda savcılardan hızlı hareket etmeyin. Konunun geniş olarak araştırması yapılıyor."

"-Gazetede resmi çıkan polis konusunda disiplinin gereği neyse o yapılacaktır."

"Ümraniye'de evlerinden çıkartılan yurttaşlar için bir çözüm yolu aranmalıdır. Bu konunun tartışılması ve görüşülmesi zordur."

Libya elçisinin azizliği

Ramazan nedeniyle son günlerde ardarda iftar yemekleri veriliyor. Son iftar yemeğini de Ankara'da Libya Büyükelçisi verdi. Büyükelçi' nin yemeğine hemen hemen bütün bakanlar gelmişti. CHP'yi ise yalnız Hasan Esat Işık temsil ediyordu. Ortaya konulan büyükçe şeref masasını bakanlarımız tamamen doldurmuş olacaklar ki, Büyükelçi iftar yemeği süresince hep Hasan Esat Işık'la birlikte oturdu ve şeref masasına gitmedi.

Oldükça neşeli bir havada yenen iftar yemeği sırasında bazı dedikodular yapılıyordu. Mesela, yemeğe yalnızca Necmettin Erbakan' ın davet edildiği, O'nun da diğer bakanları çağırdığı kulaklara fısıldananlar arasındaydı. Yemekten sonra, MC'ye yakın gazetelerde nedense sadece elçinin bakanları uğurlamasına ilişkin resimler yayınlandı.

Sermaye ve TKP

Türkiye Komünist Partisi'nin (TKP) kuruluşunun 57'nci yıldönümü 10 Eylül'de kutlanacak. TKP, Türkiye'de kurulan en eski partilerden biri, hatta en eski si, Ancak, TKP'nin Legal çalışma süresi son derece kısa. TKP, uzun süredir yeniden Legal olabilmenin savaşımını veriyor. Ve son birkaç yıldır da Türkiye'de çok fazla konuşulan bir konu TKP'nin Legal savaşım olanağına ne zaman kavuşacağı.

Bu konu, işçi sınıfı gibi, burjuvaziyi de çok yakından ilgilendiriyor. Geçenlerde İşveren Sendikaları Konfederasyonu'nun önemli kişilerinden biri bir gazeteciyle özel sohbet sırasında TKP ile ilgili görüşlerini açıkladı. İşverenlerin sözcüsü bu kişi TKP'nin Legal çalışmasına ülkede iki yıl sonra izin verilmesi gerektiği görüşünde. Komünist düşünceye karşı olmadığını belirten işveren temsilcisi "neden iki yıl sonra" sorusuna şöyle cevap veriyor:

"-Türkiye henüz aç insanların yoğun olduğu bir ülke. İki yıl içinde sosyal refah tabana daha çok yayılacak. Tokinsanlar komünist düşüncelere fazla iltifat etmezler. Bu nedenle iki yıl sonra her ülkede olduğu gibi, Türkiye' de de komünist partisinin çalışmasında bir sakınca olmaz."

DAN HABERLER

Köylüler, Köy-Koop yöneticileriyle ayçiçeği taban fiyatlarını tartıştı

● Toplantıda köylüler UDC' ye katılmaya ve Maden-İş' i desteklemeye çağrıldı

yöne-

EDİRNE - (İSTA) -

e 5 Eylül'de Keşan'da düzenlenen toplantısına 21 köy kooperatifi yöıştır. Toplantıda köylüler UDC'ye karşı sürdürdüğü grevleri destek-

çan KÖY-KOOP Edirne Birliği Müılenmelerinin gereği üzerinde durıklık, demokrasi, barış ve toplumsızdır" demiştir.

ifyöneticileri ve köy temsilcileri leştirmişler, bu politikanın tefeüreticiyi yoksulluğun üç noktaları-

KÖY-KOOP, pamuk satış kooperatiflerine tanınan olanakların sağlanması halinde Çukurova pamuğunu 13 liradan almaya hazır

ANKARA (ANKA)

KÖY-KOOP Genel Başkanı Ahmet Altun, pamuk satış kooperatiflerine ve ihracatçılara tanınan olanakların kendilerine tanınması halinde taban fiyatı 10 lira 25 kuruş olarak açıklanan Çukurova pamuğunu 13 liradan, 10 lira 75 kuruş olarak açıklanan Ege pamuğunu ise 14 liradan almaya hazır olduklarını bildirmiştir. Altun, dün yaptığı açıklamada, pamuk alımları için getirdikleri önerinin ayçiçeği ve köylünün ürettiği diğer ürünler için de geçerli olduğunu belirtmiştir.

KÖY-KOOP Genel Başkanı Altun, ayçiçeği taban fiyatının açıklanmasının aracılara fazla kazanç sağlama amacıyla geciktirildiğini, ayçiçeği taban fiyatının 7,5 liranın altında saptanması halinde üreticilerinin güç durumda kalacaklarını savunmuş şöyle demiştir:

"Pamuk Tarım Satış Kooperatiflerine ve ihracatçılara tanınan olanakları, Cephe Hükümeti KÖY-KOOP'a sağlarsa, KÖY-KOOP olarak taban fiyatı 10 lira 25 kuruş olarak açıklanan Çukurova pamuğunu 13 liradan, taban fiyatı 10 lira 75 kuruş olarak açıklanan Ege pamuğunu da 14 liradan almaya hazırız. Biz bu davranışımızla küçük üreticilere ve pamuğun dış satımını yaparak ülkeye yarar sağlayacağımızı biliyoruz. Ancak Cephe Hükümeti de bu durumun kendi yandaşlarının işine gelmeyeceğini bilir. Bu günlerde ayçiçeği, üreticilerin elinden aracılarca 4-4,5 liradan toplanmaktadır. Ayçiçeği taban fiyatı eğer 75, liranın altında açıklanırsa üreticilerimiz güç durumda kalır."

MECLİS' TE BUGÜNE KADAR YAPILAN 41 BİRLEŞİMDEN YALNIZ 7' SİNDE ÇALIŞMA YAPILDI

ANKARA - (İSTA) -

Millet Meclisi'nin bugüne kadar geçen 41 birleşimden yalnız 7'sinde normal çalışma yaptığı, 34 birleşimin ise 8 ile 35 dakika arasında değişen süreler içinde kapandığı saptanmıştır. Millet Meclisi CHP Grup Başkanvekili Ali Nejat Ölçen, MC partilerinin yerel seçimlere Meclisi bu haliyle girmesini istediklerini kaydetmiş, "MC halktan korkmaktadır. Dünyanın her yerinde başarısız iktidarlar halktan korkarlar. "demiştir.

1977 seçimlerinden sonra ilk kez 13 Haziran günü toplanan Millet Meclisi Genel Kurulu, o günden bu yana 41 birleşim yapmıştır. Meclis Genel Kurulu'nda bugüne kadar 24 kez çoğunluk sağlanmış, bunlardan ancak 7'sinde normal çalışma yapmıştır.

Bu birleşim, and içme töreni ve Ecevit Hükümeti ile 2. MC Hükümetinin programlarının okunması, güvenoylamalarının yapıldığı birleşimler olarak belirlenmiştir. Bunun dışında Meclis'te çoğunluk sağlanan 17 birleşiminin 12'sinde Meclis Başkanlığı için seçim yapılmış, ancak 12 tur sonunda da Genel Kurul Salonunda çoğunluğun kalmadığı anlaşılmıştır.

Gerek çoğunluk sağlanamayan, gerekse çalışma yapılmayan Meclis birleşimlerine MC partilerine mensup milletvekillerinin çoğunun gelmedikleri ve gelmemekte de ısrar ettikleri görülmektedir.

"YALAN SÖYLEYEN İKTİDAR"

Millet Meclisi'nin 86 gündür normal çalışma düzenine girememesiyle ilgili olarak İSTA muhabirlerinin sorularını cevaplandıran Millet Meclisi CHP Grup Başkanvekili Ali Nejat Ölçen, Meclislerin iktidarı oluşturan partiler ve özellikle 2. MC'nin başı Süleyman Demirel tarafından çalıştırılmak istenmemesinin çeşitli nedenleri bulunduğunu, ancak bunlardan birinin ağırlık kazandığını bildirmiştir. Ölçen, hükümetin denetimden kurtulması, Başbakanın soruşturma önergelerinin yükümlülüğünü ertelemesi, zamların Meclis'te eleştirilmemesi gibi nedenlerin de, Meclis'in çalıştırılmama sebebi olarak gösterilebileceğini, ancak, bunların ikinci planda kaldığını bildirmiş, özetle şunları söylemiştir. "-Asıl olan MC partilerinin yerel seçimlere Millet Meclisi'nin bu haliyle girmek istemelerinden ileri gelmektedir. Eğer Meclis çalışırsa kırsal alan insanı her gece radyoda Meclis saatinde CHP'nin sesini işitecektir. MC' yi korkutan da budur. Yani MC, halkın Meclis saatini radyoda izlememesi için Meclisin çalışmasına engel olmaktadır. Böylece 1 Kasım'dan sonra da Meclis Başkanının seçilmemesi için MC elinden geleni yapmayı göze alacaktır. Bugüne kadarki 4. üncü dönem uygulamasında Meclis çalışmaları CHP Grubunun kürsü egemenliği altında sürdürülmüştür. Bu egemenlik Meclis saatindehalka yansımış, bu da CHP'nin oylarındaki artışta rol oynamıştır. MC bunu bilmekte ve halkın Meclisi izlemesinden korku duymaktadır. Yani MC halktankorkmaktadır.

BAYINDIRLIK BAKANLIĞI
YAPI İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ 5. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ NDEN
ANKARA

1- Aşağıda durumları yazılı bulunan inşaat ve tesisat işleri 2490 sayılı kanunun 31. maddesi ve Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar kurumu ihale yönetmeliğinin ilgili maddesi gereğince kapalı zarf usulü ile ayrı, ayrı eksiltmeye konulmuştur.
2- Eksiltme aşağıda yazılı günlerde Ankara'da Yapı İşleri 5. Bölge Müdürlüğü ihale komisyonunda yapılacaktır.
3- Eksiltme şartnamesi ve diğer evraklar Ankara'da Yapı işleri 5. Bölge Müdürlüğünde görülebilir.
4- Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin:
A- Bayındırlık Bakanlığı Yapı İşleri 5. Bölge Müdürlüğü namına her iş için aşağıda gösterilen geçici teminatlarını,
B- 1977 yılına ait Ticaret veya sanayi odası belgesini,
C- (Her iş için ayrı, ayrı, olmak üzere müracaat dilekçeleriyle birlikte verecekleri eksiltme şartnamesinde belirtilen ve usulüne göre hazırlanmış olan yapı araçları bildirisi, Sermaye ve kredi olanaklarını açıklayan mali durum bildirisi Banka Referansı, Teknik personel bildirisi, Taahhüt bildirisi.

Bayındırlık Bakanlığında alınmış oldukları aşağıda belirtilen Müteahhitlik karnesi grubundan keşif bedeli kadar işin eksiltmesine girebileceklerini gösterir Müteahhitlik karnelerinin asıllarını ibraz suretiyle Yapı İşleri 5. Bölge Müdürlüğü Belge Komisyonundan alacakları eksiltmeye girme belgesini, teklif mektupları ile birlikte zarfa koymaları lazımdır.
5- İstekliler teklif mektuplarını aşağıda belirtilen ihale tarihi ve saatinden bir saat evvel makbuz karşılığında ihale komisyonu başkanlığına vereceklerdir.
6- Eksiltmeye girme belgesi alınması için son müracaat tarihi aşağıda gösterilen günlerin mesai saati sonuna kadardır.
7- Telgrafla müracaatlar ve postada vaki gecikmeler kabul edilmez.
Keyfiyet ilan olunur.

İŞİN ADI	Keşif Bed.	Geçici Teminatı	İhale Tarihi	İhale saati	Son müracaat tarihi	Karne Grubu
1-Ank. Mesleki Eğitim Merk. Atölyesi ikmal inşaatı	2500000.-TL	88750.-TL.	Pazartesi 19.9.1977	11.-	Çarşamba 14.9.1977	(C)
2-Ank. Yıldırım Beyazıt yurdu tadilat ve onarım işleri.	2929172.-TL	117166.-TL.	Pazartesi 19.9.1977	11.30	Çarşamba 14.9.1977	(C)

Basın : 24098- 2177

RADYOLAR

TRT 1

05. 00 Açılış Program ve Kışa Haberler
05. 05 Türküler, Şarkılar Oyunl Havaları
06. 00 Kısa Haberler

06. 02 Günaydın
07. 00 Kısa Haberler
07. 02 Köye Haberler
07. 30 Haberler

07. 40 Sabahtan Sabaha
09. 00 Kısa Haberler
09. 02 Damla Damla

09. 45 Nevin Akol'dan Türküler
10. 00 Kısa Haberler
10. 01 Arkası Yarın

11. 00 Kısa Haberler
11. 01 Çocuk Bahçesi
11. 30 Klasik Batı Müziği
11. 45 Mevlüt Dede'den Türküler

12. 10 Öğle Üzeri
13. 00 Haberler
13. 15 Oyun Havaları
14. 32 Bizden Sesler
15. 00 Kısa Haberler

15. 01 Sizlerle Birlikte
16. 05 Türküler ve Oyun Havaları
16. 25 Nevin Demirdöven'den Şarkılar

16. 45 Çocuk Bahçesi
17. 00 Kısa Haberler
17. 02 Akşama Doğru
20. 15 Köy Dağarcığı

20. 40 Ney Taksimi
20. 45 Din ve Ahlak Konuşması
20. 55 Çocuklar İçin

21. 00 Haberler
21. 30 Dinleyici İstekleri
23. 00 Haberler
23. 10 Yurttan Sesler

23. 40 Kadri Şarman'dan Şarkılar
24. 00 Kısa Haberler
00. 02 Gece Yarısından Sonra
00. 40 Küçük Konser
00. 55 Kısa Haberler
01. 00–05. 00 Gece Yarısı

TRT 2

08. 00 Gün Başlıyor
09. 00 Haberler
09. 15 Türküler

09. 30 Önce Söz Vardı
10 00 Hafif Müzik
10. 30 Türküler Geçidi

10. 50 Şarkılar
11. 30 Türküler
11. 45 Şarkılar

12. 00 Hafif Müzik
12. 20 Teknik Öğretim
12. 40 Türkçe Sözlü Hafif Müzik

13. 00 Haberler
13. 30 Türküler ve Oyun Havaları
14. 00 Şarkılar

14. 15 Çağımızın Bilim Öncüleri
14. 45 Türküler
15. 00 Şarkılar

15. 20 Hafif Batı Müziği
15. 40 Türküler ve Oyun Havaları
16. 00 Şarkılar

16. 30 Arkası Yarın
16. 40 Kadın ve Aile
17. 40 Sevilen Sesler

18. 00 Atatürk'ten
18. 20 Saz Eserleri
18. 30 Yurttan Sesler Kadınlar Topluluğu

19. 00 Haberler
19. 30 Oyun Havaları
19. 45 Karma Fasıl
20. 15 Şan Dünyasından

20. 45 Şarkılar
21. 00 Açık Oturum
22. 02 Yay-Kur Saati
23. 00 Hafif Müzik

23. 15 Bir Romanımız Var
23. 30 Haberler
23. 35 Türküler Geçidi
23. 55 Program ve Kapanış

TELEVİZYON

18.40 TUĞRA

İstanbul Televizyonunca hazırlanan ve Padişah Tuğralarını konu alan bir belgesel program yayınlanacak.

19.00 İFTAR PROĞRAMI

Ramazan dolayısıyla hazırlanan bugünkü iftar programında Sadettin Şah, Kuran-ı Kerim'in süresinin 105 112 ayetlerini okuyor. Ayetlerin Türkçe açıklamasını Süleyman Arabulan yapıyor. Programın dini bilgiler köşesinde H. Şakir Sancaktar, Hac konusundaki sohbetine devam ediyor. Ankara Radyosu saz sanatçılarının sunacağı dini müzikten sonra çeşitli illere ait iftar anonsları veriliyor ve iftar sofralarıyla görüntülenen iftar duası ile bugünkü iftar programı sona eriyor.

19.35 BEYAZIT CAMİİ VE KÜLLİYESİ

İstanbul Televizyonunca hazırlanan programda Beyazıt Camii ve Küllivesi tanıtılıyor.

20.00 HABERLER

20.40 TELEVİZYONDA YABANCI SİNEMA

(Zafer Yaratan Casus)

Programda yönetmenliğini Frit Lang'ın yaptığı ve Garry Cooper ile Lilli Palmer'in başrollerini paylaştıkları ZAFER YARATAN CASUS adlı film yayınlanacak. Savaşın sonlarına doğru Almanların atom bombası üzerinde çalıştığı haber alınır. Bu çalışmaların ne dereceye vardığını öğrenmek için nükleer bir fizikçi Albert görevlendirilir. Ünlü bir fizikçi olan Mrs. Luther uzun zamandan beri Almanların yanında bulunmaktadır. Kadın, çalışmalarına devam etmek için Hollya'ye dönecek, onlara bilgi aktaracaktır Fakat kaçırılır. Bu arada Albert, aslen Amerikalı olan, fakat Almanlar hesabına çalışan bir kadınla karşılaşır, ondan bilgi alır.

22.00 HABER PROGRAM

TRT Haber Merkezince hazırlanan bir aktüel konu ekrana geliyor.

22.30 GÜNE BAKIŞ

TV HABERLERİ

Forum yeniden gerçekleşiyor

Televizyonumuzun şimdiye dek hazırladığı en ilginç programlardan sayılan ve yayınlandığı dönem büyük gürültüler koparan "Forum" programının yeniden yayınlanması Taşer yönetimince gerçekleştiriliyor.

Toplumsal sorunlara ve güncel konulara yaklaşımıyla kaliteli yapım özelliği kazanan Forum'un ikinci kez yayını gerçekleşirse ayda bir olmak üzere Ekim'de ekrana gelecek.

Yapımcılığını Faruk Kalkan, Zekeriya Kabadayı ve Tayyar Erdamar'ın yapmış olduğu Forum'da bu ekip değişikliğe uğrasa bile programın hazırlanış ve sunuş biçiminde önemli bir değişiklik olmayacağı belirtiliyor. (ASA)

"Sinema Tarihi" adlı program ekrana geliyor

TRT Televizyonu yeni yayın döneminde izleyicilerine Sinema Tarihi adlı bir program suncak.

Programda, sinemanın tarihsel gelişimiyle birlikte sinema sanatındaki ekoller tanıtılacak. Öteyandan, ilgililer sinemanın ünlü örneklerini izleyicilere sunma hazırlığı içinde bulunmaktalar. Çoğunluğu Amerikan Sinemasından seçilen bu filmler her hafta Perşembe günleri ekrana getirilecek. Ünlü oyuncuların oynadıkları filmlerin seçiminde özen gösterilmediğini belirten ilgililer Cumartesi günleri yayınlanacak olan filmlerin eğlendirici nitelik taşıyacağını da bildirmekteler. Bu arada, TV'de Yerli Sinemada yeralacak filmlerde, Türk Sinemasının ilk örnekleri yanında, yapım tarihi yeni olan ve nitelikli sayılabilecek filmler sunulacak.

Polisiye diziler eksilmeyecek

Kadın Polis, Polis Dosyası, İhtiyar Delikanlı gibi izleyicileri ekran başında tutmayı başarabilen polisiye diziler sona ererken, ekrana yenilerinin getirileceği bildirildi.

Eski polis konulu dizinin ekranda yeralacağını bildiren yetkililer, yeni dizilerin dönerli olarak yayınlanacağını açıkladılar. Seslendirme çalışmaları içinde bulunduğumuz günlerde yapılmakta olan yeni dizilerde, Amerikan Sinemasının ünlü simaları oynuyorlar.

Yeni yayın döneminde izleyicilerle tanışacak olan yapımlar şunlar:

Tony Curtis'in başrolünü oynadığı MC Coy, Richarda Widmark'ın canlandırdığı Komiser Medigan, Robert Wagner ile Edie Albert'in rollerini paylaştıkları Swithc ve George Peppard'ın yürüttüğü Banachek'i....

ÇEKOSLAVAKYA'YA GİDECEK TEKNİSYENLERİN HEVESLERİ KURSAKLARINDA KALDI

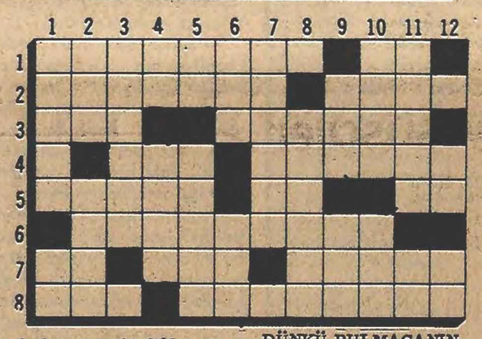
TRT Televizyonu 20 günlük bir staj dönemi için 17 tane teknik elemanını bu ayın ilk haftasında staj için Çekoslovakya'ya gönderecekti.

Elemanlar gerekli hazırlıkları ve giriş'mleri yaptıktan sonra aldıkları haber düş kırıklığı yarattı. Çekoslovakya gezisi iptal edilmişti.

TRT'nin bu yetkin teknisyenlerinin kendilerini daha bir geliştirmek için katılacakları bu kurslara gidememe nedenleri de döviz darlığı olarak açıklandı.

Ekonomimizin içinde bulunduğu döviz darboğazı yüzünden gezileri iptal edilen bu elemanların gezideki masrafları Çekolovakya Hükümetince karşılanacaktı... Bizimkilerin giderleri yalnızca geliş ve gidiş yol parası olacaktır? ! ! (ASA)

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1-Düzenin bozukluklarına karşı olan kişi - Milititrenin kısa yazılışı. 2-Ulaştırmak - Başka, (eski dilde). 3-TERSİ Sıcak bir rüzgar - Emperyalist ülkelerde büyükburjuvazinin en ırkçı, en saldırgan kesiminin devleti nin biçimi. 4-Yapma, yerine getirme (eski dilde) - Belli bir şey karşılığında bırakılmak üzere kaçırılan kadın, tutak. 5-Yıkık, harap, İlave - Uğraş, meslek. 6-Atletizmin çeşitli dallarındaki spor yarışması. 7-"Söyle" - Ruh - Yazın değeri olan. 8-Bir emir - İl çapında büyük eğlenti, festival.

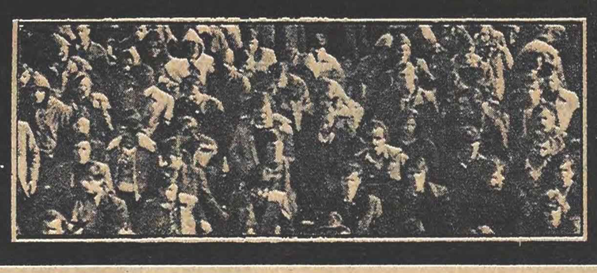
YUKARDAN AŞAĞI: 1-Dimitr ön adlı olup "Tütün, Sarı Dünya" adlı romanın ünlü yazarının soyadı - Bir nota. 2-Bir göz rengi - İnce ve parlak iplik. 3-Geçmiş - Yeni (eski dilde) 11-Bir Ege adası - Baryumun simgesi. 12-Emsal, zevce - Vilayet zinti yeri (eski dilde). 4-Bir bitki - Marks'ın çağdaşı bir gerici düşünür. 5-Kilometrenin kısa yazılışı - Eski Yunan çağına verilen ad. 6-TERSİ - Işık (eski dilde) - Gorki'nin ünlü romanı. 7-Kira getiren mülkler. 8-Biçim bakımından. 9-TERSİ, Duygu - Evin bir bölümü. 10-

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA: 1-Gecekondu - Ek. 2-Üye - Azarlama. 3-Vali - Ala - Kel. 4-Eleman - Ma - KK. 5-Nepal - Yasa. 6-Lt - hsA - Alan. 7-Hacer İpek. 8-Kartur - Tay

YUKARDAN AŞAĞI: 1-Güvenlik. 2-Eyalet. 3-ÇelephR. 4-İmalat. 5-kA - Alıcı. 6-Ozan - Ser. 7-Nal - Yar. 8-Drama - İs. 9-uL - Asap 10-Ay - Alet. 11-Emek - Aka. 12-Kalkan.

DEVLET MEMURLARININ SENDİKALAŞMASI

Yazan: İbrahim Özden KABOĞLU

İngiliz memurunun 1946 yılından beri grev hakkı vardır Amerika'da geniş örgütlenme 1917'de federal devlet memurları arasında oldu

Memur örgütlenmesinde dünyadaki uygulamadan örnekler

Dunyadaki gelişim

Genel olarak belirttiğimiz bu gelişmeleri, çeşitli ülkelerden örnekler vererek somut olarak izleyelim. Ülkemizdeki durumu sonra irdeleyelim.

Fransa'da çok eskiye dayanır

Fransa'da kamu görevliler arasındaki örgütlenme geçen yüzyılın ortalarında başlar. İlk kez 1855 yılında, şoseler, kömürler ve maden çavuşları kendi aralarında bir birlik kurmuşlardı. Uzun süre karşılıklı yardımdan başka bir amaç taşımayan örgüt, 1885'te mesleksel faaliyete yöneldi. Yine 1889'da Paris Oktruva memurlarının aralarında kurdukları lig, tam bir dayanışma örneği gösterdi. Öğretmenler arasında ise, 1868'den beri kendini gösteren birleşme eğilimi, yirmi yıl sonra gerçekleşebildi ve Fransa'da idare ile memur birlikleri arasında tam bir mücadele başlamasına neden oldu.

Memur birlikleri bu tarihten itibaren çoğalmıştır. Kamu hizmetinin hemen her alanına yayılarak güçlü birlikler ortaya çıkmıştır. Sendika veya dernek adı altında olsun, memur birliklerinin hareketleri hükümetlerce hoş karşılanmıyordu. Memur sendikaları, gerek ele aldıkları konularla - meslekî çıkarlarla ilgili -, gerekse kararlarını uygulamak için başvurdukları grevlerle, siyasal çevreleri endişelendiriyordu.

Fransa'da 1892'de çıkarılan bir yasayla, sendika hakkı, hekim, dişçi ve ebelere, ayrıca ekonomik çıkarlara sahip serbest meslekle tanınmak zorunluğu duyuldu. İki yıl sonra Devlet, yasama yorumuyla, devlet, il ve komünlere ait sınai işletmeler memur ve işçilerinin de sendika kurabilecekleri öngörüldü. Bununla birlikte memur sendikalarının yasallığı sorunu, sendikacılar, siyasiler ve mahkemeler arasında ateşli tartışmalara yol açtı. Hattâ, 1901 yılındaki yasadan yararlanan memurlar, meslek esasına dayanan örgütler kurmalarına rağmen, fiilî durumdaki karışıklık bitmedi. Türlü sendikalist akımların niteliği, kamu hizmeti ve devlet otoritesi kavramları, Fransız Doktrininde üç ayrı görüşü ortaya çıkardı.

— Memurların mesleksel birleşme hakkını reddeden görüş; sadece yardımlaşma birlikleri kurulabileceğini, idarenin tek yanlı işlemiyle tayin edilen memurun özel sanayi işçisine benzetilemeyeceğini öne sürüyordu. Kamu otoritesi kavramı, ancak patron ile işçi arasında düşünülebilen aracının, kamu görevlisiyle idare arasına konmasına engeldi.

— Kamu görevlilerinin örgütlenme hakkını savunanlara göre, meslekî birlikler, kamu hizmetlerinin gereklerine ve kamu otoritesine karşı cephe almış olamazlardı. Onlara göre, yasal olarak kurulan bir memur birliğinin memur statüsünde değişiklikler yapılmasını, çalışma koşullarının değişen gereksinmelere uydurulmasını istemesi; memurlarla devlet arasındaki hukuki ilişkiyi çiğnemek demek değildi. Yine, kamu görevlilerinin özel sektör işçilerine benzetilemeyeceği savı, liberal devlet görüşünden kaynaklanıyordu. Belli bir dönemde özel kesimin elinde olan alanlar, sonradan devlete geçmiş olabilirdi. Şu halde, eskiden aynı faaliyetleri yürütenlere tanınan birleşme hakkının devlet kesiminde tanınmaması mantık ölçüleriyle bağdaşamazdı.

— Uzlaştırıcı görüş ise, doğrudan doğruya devletin egemenlik hakkını kullanan kamu görevlilerine örgütlenme hakkının tanınamayacağını, yürütme görevlilerinin ise birleşebileceğini savunuyordu.

Fransa'da öğreti tartışması sürüp giderken, 1940 yılında çıkarılan bir yasayla kurulan memur derneklerine, kamu hizmetlerinin düzenlenmesiyle ilgili sorunlara katılma hakkı verildi. Aslında memur örgütleri esaslı bir şekilde Kurtuluş'tan sonra ele alındı; 1946'da çıkarılan yasayla kamu görevlilerine sendikal hak tanındı. Sendikaların yargı makamları önünde dava ehliyeti vardı. Memurlar yönetime katılabilecek, kamu hizmetlerini düzenleme ve personel sorunları, devlet-kamu görevlisi arasında çözümlenecekti. Organlar şunlardı: Kamu Memuriyeti Yüksek Konseyi, Ortak İdari Komisyon ve Ortak Teknik Komite.

1946 Anayasası, önsözünde, grev hakkının bunu düzenleyen yasalar çerçevesinde kullanılacağını öngörüyordu. 58 Anayasası yeni bir hüküm getirmeyip öncekine yollama yapmakla yetinmiştir. Fransa'da 1963 yılında çıkarılan bir yasayla kamu görevlilerine grev hakkı verildi. Yasanın sınırsız bir düzenleme getirmediğini belirtelim. Greve gitmeden önce, uzlaşma ve görüşme gibi ön süreçlere başvurma zorunludur. Greve katılabilecek kamu görevlileri açısından da sınırlamalar vardır.

İngiltere'de memurlar 1871 den beri örgütleniyor

İngiliz hukukuna göre, gayri meşru bir amaca yönelmedikçe ve yasa hükümlerini çiğnemedikçe, genel olarak birleşme konusunda herkes özgürdür. Birleşik Krallıkta sendikalar 1871'de tanındı. Daha önce memurların kurmuş oldukları meslekî birlikler, doğal bir olgu olarak benimseniyordu. 1. Dünya Savaşı öncesi, güçlenmiş bulunan memur birlikleri, işçi örgütleriyle birleştiler. Toplu - iş sözleşmesi ilkesi, devlet - kamu görevlisi ilişkisinin temelini oluşturuyordu.

1926 yılında işçilerin başlattığı genel greve, memurların bir kısmı katıldı. Bunun üzerine memur birliklerinin başka örgütlere katılmaları yasaklandı. Yönetimi ele alan İşçi Partisi, 1946 yasası ile, işçi ve memur sendikalarını özgürlüklerine kavuşturdu. Bugün İngiltere'de polis memurları dışındaki tüm kamu görevlileri dilediği meslek örgütüne girebiliyorlar. Hükümet, memurları bu yola özendirmiştir; memur örgütlerinin, iş koşullarının saptanmasında yönetime yardımcı olacakları inancı vardır.

İngiliz memurunun 1946 yılından beri grev hakkı vardır. Ancak hemen belirtelim ki, idare ile memur temsilcileri arasında görüşmeler yaparak hizmet ve çalışma koşullarının düzenlenmesinde yönetimin sorumluluğuna katılan Whitley kurulları, sorunları çözmede önemli bir araçtır; bu nedenle greve pek gerek duyulmaz. (Rothwell; 1972-602).

1960 ABD de dönüm noktasıdır

Amerika'da kamu hizmetleri alanında ilk meslekî örgütler, 1830 yılında öğretmenler arasında kuruldu. 1871'de polis şefleri meslekî dernekler kurdular. ABD'de sendikal faaliyetler genellikle ılımlı bir gelişim gösterdi. Kamu kesiminde geniş örgütlenme, 1917'de federal devlet memurları arasında olmuştur. Fakat Amerika'da sendikal örgütlenme alanında asıl gelişme 1960'tan sonra, kamu görevlilerine toplu sözleşme hakkı tanınmasıyla sağlandı.

Federal Almanya'da 1953'de tanındı

Almanya'da sendikal hareketlerle ilk kez 1840'larda karşılaşılmıştır. 1870-98 yıllarında sendikal örgütler birer sosyalist kuruluşlar olarak görülür. 1949 Anayasası, her mesleğe, ekonomik çıkarlarını ve çalışma koşullarını korumak ve geliştirmek için, örgütlenme hakkı tanındı. Bu hüküm 1953'te kamu görevlilerini de kapsamına aldı.

Bugün Federal Almanya'da memur sendikaları, temsile yetkili organlar aracılığı ile, personel hukukunu ilgilendiren mevzuatın hazırlanmasına katılmaktadırlar. Böylece kamu görevlilerinin, yönetime ve işlemlere katılma hakkı gerçekleşmiş oluyor.

Federal İdare Mahkemesi kararıyla, iş mücadelesindeki çıkarlar çatışması, memur - devlet ilişkilerinde de kabul edilmiştir. Almanya'da çalışma koşulları karşılıklı anlaşma ile düzenlenmektedir. Kamu görevlileri, kişisel hukuki durumlarını ilgilendiren bütün tedbirlere karşı itirazda bulunabilirler.

YARIN: Ülkemizdeki Durum

OLEYİS Ege Bölge Şubesi DİSK'e geçme kararı alınmasını önerecek

İZMİR(THA)

Türk-İş'e bağlı OLEYİS Sendikası Ege Bölgesi Şube Yönetim,Denetim ve Onur Kurulları,10 Eylül'de yapılacak sendika Genel Kurulunda,Türk-İş'den ayrılarak DİSK'e geçme kararı alınmasını önerecektir.

OLEYİS Sendikası Ege Bölgesi Şube Başkanı Ali Özarkalıoğlu,düzenlediği basın toplantısında,Şube Yönetim,Denetim ve Onur Kurullarının yaptıkları ortak toplantıda,sendikalarının Türk-İş'den ayrılarak DİSK'te bütünleşmesi yolunda öneri kararı aldıklarını açıklamışlardır.

OLEYİS'in 10 Eylül' de Ankara'da yapılacak Olağanüstü Genel Kurul toplantısına şube olarak bu öneriyi götüreceklerini bildiren Özarkalıoğlu,özetle şunları söylemiştir:

"Sendikamızın,10 Eylül 1977 tarihinde Ankara'da yapılacak olan olağanüstü Genel Kurulunda,Ege Bölge Şubesi Yönetim Denetim ve Onur Kurullarının müşterek ve oybirliği ile, I-Yönetiminde yer alanların sermayeden yana tutumlarını sürdüren,Türkiye işçi sınıfını ekonomik,demokratik,politik uğraşımında sınıf şuurundan yoksun,arabulucu kişilikle hareket eden, sanlı DGM direnişinde sermayenin yanında yer alan,MESS grevinde işverenleri haklı görecek kadar yozlaşan,Türk-İş'ten ayrılma kararı alınmasını:

2-Sermayeden ve siyasal partilerden bağımsız, sınıf sendikacılığını kendisine ilke olarak kabul eden devrimci öze sahip,sınıf uzlaşmacılığını reddeden DİSK' in demokrasi,barış ve özgürlükler için verdiği uğraşımı daha da geniş letmek amacıyla bugüne kadar DİSK'in doğrultusunda uğraşım veren Türkiye OLEYİS Sendikası'nın,işçi sınıfının sendikal birliğinin DİSK çatısı altında sağlanması doğrultusunda, Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonuna katılma kararı alınmasını:

3-Türkiye işçi sınıfı ve onun tek temsilcisi olan DİSK'in öncülüğünde faşizme karşı kurulan "Ulusal Demokratik Cephede birleşilmesi kararı alınmasını önermeyi oy birliği ile karara bağlamıştır"

Aslantaş Barajında 1500 işçi direnişe geçti

ADANA (AA)

Aslantaş Barajı yapımında çalışan 1500 kadar işçi,işveren durumunda olan müteahhit firma ile ücret konusunda anlaşamadıkları için direnişe başlamışlardır.

İşçiler,ücretlerinin az olduğunu ileri sürerek gündeliklerine 3 lira zam yapılmasını istemişler ve red cevabı alınca da önce işi yavaşlatmışlar,sonra direnişe geçmişlerdir. Bu arada işçiler tüneli'nin açılış törenine katılmamışlar,işverenin tünelin açılması üzerine verdiği ziyafete de gitmemişlerdir.

Direnişçi işçiler,ücretleri artırılıncaya ve bazı sosyal haklartanınıncayakadar eylemlerini sürdüreceklerini açıklamışlardır.

Müteahhit firma ise,işçilerin hareketlerinin yasal dayanağı bulunmadığını ileri sürerek durumu Adana Valiliğine bildirmiştir.

Öteyandan THA 'nın bir haberine göre,Türkiye'nin en uzun demir yolu tünelinde çalışan işçiler direnişe geçmişlerdir.

Türkiye'nin en uzun demir yolu tüneli olan Tecer tünelinde çalışan 120 işçi,bağlı oldukları sendikanın kendilerine hiç bir yardım yapmadığını iki aydan beri Cumartesi ve Pazarginleri çalışmalarına rağmen normal ücret aldıklarını ve bunun için direnişe geçtiklerini söylemişlerdir.

Direnişe başlayan işçiler,sendikalarının adını vermemiş ancak Türk-İş'e bağlı bir sendika olduğunu söylemişlerdir.

Genel-İş Eskişehir Belediyesinde grev kararı aldı

ESKİŞEHİR-(İSTA)

DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikası Eskişehir Belediyesinde grev kararı almış, karar işverene tebliği edilerek işyeri önüne de asılmıştır.

DİSK'e bağlı Genel- İş Sendikasının 1 Mart 1976 tarihinden itibaren işkolu düzeyinde sürdürdüğü toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde,uyuşmazlığa neden olarak, Belediyenin 13. maddeyi ihlal etmesi gösterilmiştir. Bildirildiğine göre, ihlal edilen maddeler , ücret kesintileri, sosyal haklar ve kıdem zamları konularında toplanmaktadır.

Uyuş mazlığa gidildikten sonra,konu uzlaştırma kurulunda görüşülmeye başlanmış Uzlaştırma Kurulunun kararını işveren kabul edipte , sendika kabul etmeyince,Genel-İş Sendikası prosedüre uygun olarak bu işyerinde grev kararı almıştır. Grev kararı yaklaşık olarak 900 işçiyi kapsamaktadır.

Irak'ta iş kazaları önemli ölçüde azaldı

İSTANBUL (İSTA)

Irak'ta, Sendikalar ve Çalışma Bakanlığının birlikte çalışmaları sonucu,iş kazalarında önemli ölçüde bir azalma olduğu öğrenilmiştir.

Irak İşçi Sendikaları Genel Birliğinin yayınladığı "İşçilerin Bilinci" dergisi 1973-1977 yılı arasında iş kazalarında yüzde 75 oranında bir düşüş kaydedildiğini belirtmiş ve bu sonucun ancak Çalışma Bakanlığı ve İşçi Sendikalarının ortak ve planlı çalışmaları ile alındığını açıklamıştır.

Dergi,görülen iş kazaları ve alınan önlemler hakkında bilgi verirken şunları yazmıştır. "Genellikle iş kazaları ve mesleki hastalıklar da Kimyasal ve mekaniksel etkenler büyük rol oynar,örneğin mekanik bir olay sonunda yaralanan bir insan,o yarasında mikropların yuvalanmasına neden olur ve daha vahim sonuçlar doğabilir. Zehirli kimyasal maddeler ise direkt insan vücuduna temas eder ve etkinliğini gösterir,işte böyle olayları önlemek için tüm tedbirlerin alınması için çalışılmaktadır, ve bu konuda sağlanan başarı devam edecektir."

Irak'ta iş kazalarına karşı her türlü önlem alınmıştır.

Nazım işçi sınıfının kalbindedir

Fatoş ULAŞ

Bazı zavallılar,resmini MAN grevinden indirerek Nazım'ı işçi sınıfından,işçi sınıfımızı Nazım'dan koparacaklarını sandılar.Ne zavallı ve ne boş çaba 10'larca yıldır kitaplarını,şiirlerini,resmini,adını yasaklayarak,Nazım'ı Türkiye İşçi Sınıfımızdan işçi sınıfımızı Nazım'dan koparmayı başarabildiniz mi? Daha dün 100'binlerin 1 Mayıs Alanında "Nazımlar Ölmez" diyen sesi bir şamar gibi inmedi mi suratınıza. Hodri meydan beyler. Koparın Nazım'ı halkından,Türkiye İşçi Sınıfımızdan gücünüz yeterse.

Artık milyonların yüreğinde çarpıyor,Nazım.Nazım türküdür halkımızın dilinde. Nazım işçilerin ezberinde. Gür sesle söylenen işçi marşlarındadır Nazım. Duymuyor musunuz?

Genç kızlar Nazım'ı işliyor en güzel yemenilere Nazım'ın türkülerini söyliyerek. Emekçi kadınlar kırmızı çatkılarında onurla taşıyor. Nazım'ı. Nazım'ı düşünüyor, Hatçe kadınlar grev nöbetlerinde. Nazım grev çadırlarında. İşçiler, Nazım koyuyor bebelerinin adını. Nazım duvarlarda afiş, Nazım barış,dostluk, kardeşlik ve savaşım mesajı kartpostallarda.

Nazım ak bir barış güvercini. Halklar arasında dostluk ve kardeşlik taşıyan.

Nazım çocuklar şeker de yiyebilsinler diye imza isteyen sestir. Nazım atılan 100 binlerce imzadır barış için.

Nazım ekmek gül ve hürriyet günlerinin umududur yüreklerde. Nazım işçi sınıfımızın hüneri, onuru,örgütlü savaşımının bayrağıdır,bilinçlerde.

İşçi sınıfımız,basmıştır Nazım'ı bağrına bir kez. O işçi sınıfımızın emekçi halkımızın üretken ve bereketli bağında kök salmış,ulu bir ağaç tır artık. Budandıkça sadece gürleşiyor. Bilesiniz.

Siz de bilesiniz sahte Nazım "dostları". Bilesiniz ki Nazım gerçek yol arkadaşlarına Türkiye işçi sınıfına çoktan kavuşmuştur. İşçi sınıfından milyonlarca gerçek dost bulmuştur.

Sahte dostlara ihtiyacı yoktur. Boşa kalem yormayın. İşçi sınıfımız Nazım'ı da,sizi de iyi tanıyor. Nazım'ı kendinden,işçi sınıfımızın örgütlü savaşımından öğreniyor işçi sınıfımız. Aracıya gerek yok.

Nazım'ın ve işçi sınıfımızın örgütünü,örgütlü savaşımını inkar edip, onu kendi küçük burjuva dünyalarına sığdırmaya çalışanlara işçi sınıfımız hak ettiği dersi verecektir,verecektir.

Adımlar sarsıyor yeri. Duyuyor musunuz. Nazım, örgütlü işçi sınıfımızla güneşe,güneşli günlere doğru yol alıyor. Siz sahte "dostları", "buhranlı" küçük burjuva dünyanızda sermaye sınıfıyla, sermaye basınıyla başaşa bırakarak,hemde.

Başbakanlık Basımevinde Basın-İş üyesi işçiler işten çıkarılıyorlar

ANKARA-(İSTA) -

Başbakan Süleyman Demirel'e bağlı Başbakanlık Basımevinde DİSK'e bağlı Basın-İş Sendikasına üye olan 20 işçinin işlerine son verilmeye başlandığı açıklanmıştır.

Basın-İş Sendikası Ankara Şube Başkanı Zekeriya Al konuyla ilgili olarak yaptığı açıklamada geçici Müdür Celal Gürel'in işçileri açlığa ve işsizliğe ittiğini belirtmiş özetle şunları söylemiştir:

"Türk-İş'e bağlı sendikadan istifadan istifa ederek sendikamızda örgütlenen Başbakanlık Basımevi işçileri , sözleşmenin bitimine bir ay kala kadro sayısını azaltıyoruz" gerekçesi ile işten atılmaya başlanmıştır.

"-Yukarıdan emir alarak partizanlık ve işçi düşmanlığı yapan geçici müdür sendikamızca mahkemeye verilecektir.

İş çilerin en mütevazı vatandaşlık haklarını kullanmalarına engel olmaya çalışan Celal Gürel,gereken dersi alacaktır."

Öteyandan Türk Tarih Kurumu ve Ziraat Bankası Basımevlerinde yürütülen grevlerin birinci ayını doldurduğu bildirilmiştir.

Bir işyeri bir sorun

"Düne kadar Gamsen' liydik. Artık Bank-Sen' liyiz. Kıvanç duyuyoruz"

GARANTİ BANKASI İŞÇİLERİ SENDİKALARI BANK—SEN İLE HAKLARINI ALACAKLAR

Garanti Bankasında 8 Eylül'de başlayacak toplu sözleşme görüşmelerinde,yetkili sendika DISK' e bağlı BANK-SEN,iş güvenliği,parasal konular,izin,kadro ve daha bir çok sorunlarda çözüm getirecek.

Garanti Bankası Şişli Şubesinde 19 işçi çalışıyor.19 işçi DİSK'e bağlı BANK-SEN saflarında. Garanti Bankasın da çalışanlar şimdiye kadar Gam-Sen üyesiydiler. İşçi sınıfının birliği için yapılan somut,olumlu bir adımı yaşadılar. İşkolu düzeyinde en büyük sendikayı oluşturdular. İşyeri Baştemsilcisi Doğan Kazım Güler bize içinde bulundukları yapıyı anlattı.

Daha sonra Ramazan Dağlı,Dilek İşgüder,Arif Aşçı, Nurettin Şahin,Fevzi Altınışık,Ayşegül, Sevgi ,Handan , Mustafa ve diğerleri düşüncelerini,sorunlarını anlatıyorlar. Göze çarpan en önemli noktalardan biri,ücretlerin çok düşük olması.

"Bizim ücretlerimiz,daha doğrusu Garanti Bankasında çalışınların ücretleri banka işkolunda çalışanlar arasında en düşükleridir. Dört senelik işçiyim,brüt 2400 lira alıyorum."

"Hem işimiz zor. Hem müşterilerle hem de amirlerimizle muhatap oluyoruz . Çok yorucu oluyor. Günlük muamelelerin bitimine kadar da çalışmak zorundayız. Dolayısıyla mesai bitiyor,ama biz hala çalışmaya devam ediyoruz. Ve bu fazla mesailerimizi alamıyoruz . Bu fazla çalışmalar da ücrete tabii olması lazım."

"Kadro yetersizliği var. Bütün işler de bu kadroyla yapılmaya çalışılıyor. Yani az para verip çok iş yaptırma taktiği. Örneğin tek vezneden olmasıyüzünden vezneden senelik iznini bile kullanamıyor."

"Öyle ki,daha 75 iznini kullanamayıp ta bu yıl kullanmaya çalışanlar var.

"Mesailer saptansın,mesai harici çalıştırılmasın. Öğle tatilinde kesinlikle iş yaptırılmasın."

"İkramiyelerden,kıdemlerden,sosyal yardımlardan herkes eşit düzeyde faydalansın. Sosyal tesislerden,yani dinlenme kamplarından hepimiz yararlanabilelim. Yok bu müdür,yok şu amir,yok o işçi denilmesin."

Daha sonra Garanti Bankası çalışanları her iş kolunda olduğu gibi 13 ve 17. maddelerin kaldırılması gerektiğini vurguluyorlar.

Sonra da işçinin,emekçinin bayramı 1 Mayıs için özlemler anlatılıyor. "Biz işçiyiz,iş çinin emekçinin bayramı bizim de bayramımız olması gerekir. Bu hakkı alacağız da..."deniliyor.

"İş güvenliği maddeleri kesinlikle açık hükümlere bağlansın. Disiplin kararına bağlanmaksızın,iş veren aracılığıyla,müfettiş raporlarıyla falan değil,somut delillerle suç saptansın. Patronların lafıyla iş hakkının feshi önlensin."

"Düne kadar Gamsen'liydik. Artık DİSK'in bu işkolunda tek sendikası Bank-Sen'liyiz. Kıvanç duyuyoruz. Bu birleşmeyle işçi sınıfı olarak daha da güçlendik. Vurduğumuz zaman sesimiz daha güçlü çıkacak. Nitekim Banksen'e oybirliğiyle geçtik. Aynı iş kolunda çalışan bütün arkadaşlar aynı çatı altında toplandık."

TÜRKİYE ZİRAİ DONATIM KURUMU TARAFINDAN NAKLİYE YAPILACAKTIR

Bandırma limanına yanaşacak gemilerden Eskişehir Bölge Müdürlüğü ve teşkillerine 2.000 ton, Balıkesir Bölge Müdürlüğü ve teşkillerine 20.000 ton gübre tahliye ile sevkettirilecektir.

Şartnamesi İstanbul, Balıkesir Bölge Bandırma Şube Müdürlüklerinde görülebilir.

Kapalı teklifler 13.9.1977 Salı günü saat 14.00 dek adar Balıkesir Bölge Müdürlüğüne verilmiş olacaktır.

Kurumumuz 2490 sayılı kanuna tabi değildir.

TÜRKİYE
ZİRAİ DONATIM KURUMU
BALIKESİR BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ

Basın:24623-2235

MADEN—İŞ'İN TARİHÇESİ

1964 yılında bugünlerde olduğu gibi bir "sıcak sonbahar" yaşandı

Sendikal demokrasi bayrağının yükseldiği günlerde Türk-İş yönetimi ile Maden-İş arasında görüş ayrılıkları başladı.

Türk-İş Mannesman ve Paşabahçe grevlerinde grev kırıcı bir tutuma girmişti.

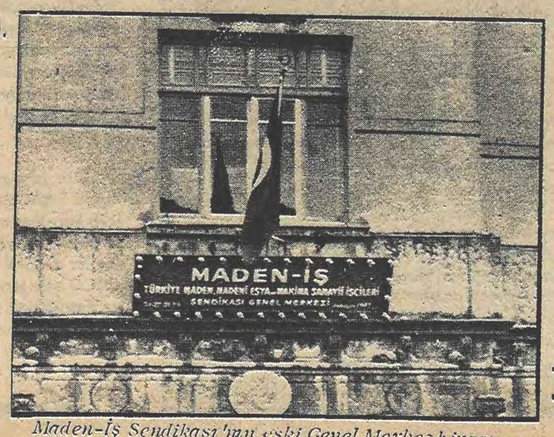
1964 yılında Maden-İş'in MESS'e karşı mücadelesi

1959 kışında kurulan MESS(Madeni Eşya Sanayicileri Sendikası),1964'ün yazında işçilerin yarayla elde ettikleri toplu sözleşme hakkını yok etmek için yoğun bir saldırıya girişti.62 işyerinde birden uyuşmazlık tutuldu . Maden-İş 52 işyerinde olumlu bir düzeyde bağladı. Sendika yöneticileri diğer 9 işyerinde grevleri toplu olarak uygulama kararı verdi. 1964 yılında bugünlerde olduğu gibi bir "sıcak sonbahar" yaşandı. İşveren MESS'den ayrılarak Maden-İş'le sözleşme bağıtladı. Diğer işyerlerinde sürdürülen grevler,işçilere mücadele deneyimi kazandırdı , olumlu sözleşmelerle grevler başarı ile sonuçlandı.

26-28 Temmuz 1965'de XV. Genel Kurul toplandığında Maden-İş,maden çıkarma işkolu işçilerinin işkolundan ayrılmasına rağmen 30 bine yakın bir üye sayısına ulaşmıştı. Sendika yurt düzeyinde 15 bölgede örgütlenmiş, büyük sanayi kuruluşlarının bulunduğu Karabük, Kırıkkale ve Ereğli'de merkez şubeleri kurulmuştu

Sendikal Demokrasi gelişiyor

1965 den sonraki yıllarda sendikal demokrasinin işlerlik kazanması için ünite temsilciliği (Her 20 üyeye bir temsilci) ve lokaller sisteminin temelinin atıldığı bir dönem olmuştur. Üye tabanını en sağlam bir şekilde kavrayan ve demokratik merkeziyetçiliğin gereklerine en iyi şekilde cevap veren bir içsel örgütlenme yöntemi Maden-İş'in bugünkü başarılarının temeli olmuştur. Demokratik eylemlerde,mitinglerde,Maden-İş'in en yüksek katılımı ve grevlerde birliğin en kesin bir şekilde sağlanması bu yöntemlerle sağlanmıştır. Üyelerin söz ve karar sahibi ilkesinde somutlaşan sendikal demokrasi bayrağının yükseldiği bu yıllarda Türk-İş'in o zaman yönetimi ile Maden-İş arasında çelişkiler başladı. Türk-İş Mannesman ve Paşabahçe grevlerinde grev kırıcı bir tutuma girmiş,partiüstü politika ile geniş kitlelerin özlem ve istemlerine yabancılaşmıştı.

Maden-İş Sendikası'nın eski Genel Merkez binası

DİSK'in kuruluşuna doğru

1965 de Mannesman grevinde sarı işyeri sendikasını tutan Türk-İş yöneticileri Kozlu Boru Hattı ve en son Paşabahçe grevinde sınıf ve kitle sendikacılığı ilkelerini savunan ve diğer 4 sendika ile Kristal-İş'le tam bir dayanışma gösteren Maden-İş'i 6 ay süre ile Türk-İş'den ihraç etmişti.

1963 yılında Genel Başkan Kemal Türkler, Elektro Metal işçileri arasında...

CIA emrinde çalışan AİD (Uluslararası Gelişme Örgütü)'nün vesayetinde çalışan iktidar ile tam bir uzlaşma içinde olan Türk-İş'e karşı işçi kitlelerin tepkileri yoğunlaşıyordu, İlerici Sendikalar,(Lastik-İş, Basın-İş, Gıda-İş ve Maden-İş) Temmuz 1966 da Sendikalar Arası Dayanışma Konseyini (SADA) kurdular. DİSK'in kuruluşu için gerekli adımlar atılıyordu.

Türkiye Maden-İş Sendikası 12 Şubat 1967'de Beyazıt Şafak Sinemasında yaptığı Olağanüstü Genel Kurulunda Türk-İş'den ayrılma DİSK'i kurma kararını aldı. Bu tarihsel karar Türkiye'de sınıf ve kitle sendikacılığı açısından bir dönüm noktası oldu.

Şubat 1967'de DİSK,Maden-İş'in de arasında bulunduğu 5 sendika tarafından kuruldu.

Referandum gündemde

Maden-İş'in XVIII.Merkez GenelKurulu 22-25 Ekim 1967 tarihinde İstanbul'da toplandı. DİSK ilkeleri doğrultusunda kararların alındığı bu Genel Kurulda tekellerin güçlenmesi karşısında alınacak önlemler görüşüldü .

Maden-İş Genel Başkanvekili Sinasi Kaya Demir -Döküm direnişinde işçilerle birlikte...

Bu dönemde Maden-İş üye sayısının artması, sendikal özgürlük ve referandum istemlerini ön plana getirdi .

Singer (Temmuz 1967 ve Ocak 1969), Kavel (Eylül 1968) Emayetaş (Eylül 1968), Türk Demir Döküm (Ağustos 1969), Gamak (Aralık 1969), Sungurlar (Nisan 1970) E.C.A. (Mayıs 1970) ve Otosan (Mayıs 1970) işyerlerinde işçiler Maden-İş saflarında mücadele vermek için Anayasal direniş haklarını kullandılar ve başarıya ulaştılar .

1964 Emayetaş grevinde gözcüler...

1967 tarihinde İstanbul'da toplandı. DİSK ilkeleri doğrultusunda kararların alındığı bu Genel Kurulda tekellerin güçlenmesi karşısında alınacak önlemler görüşüldü .

Politika'da EKONOMİ
SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

TÜRKİYE, ULUSLARARASI PARA FONU YETKİLİLERİYLE KREDİ VE DEVALÜASYON KOŞULLARINI GÖRÜŞMEK ÜZERE MASAYA OTURDU

• Devalüasyon söylentilerinin yoğunluk kazanması nedeniyle Türk parası dış piyasalarda önemli kayıplara uğradı

Türkiye ve Uluslararası Para Fonu (IMF) yetkilileri, kredi ve devalüasyon koşullarını görüşmek üzere, Eylül ortalarında Ankara'da bir araya geldiler. Edinilen bilgiye göre, IMF yetkilileri Türkiye'ye gerekli kredinin verilebilmesi için, yüzde 30 oranında devalüasyon yapılmasını gerekli görmektedirler. Devalüasyon söylentilerinin yoğunluk kazanması nedeniyle, son günlerde Türk parasının yabancı paralar karşısındaki değeri, önemli oranda düşüş kaydetmiştir:

Merkez Bankası'nın Zürih piyasaları na ilişkin olarak resmen yayımladığı değerlere göre, 15 Ağustos tarihinde Zürih piyasasında 797 kuruş olan İsviçre Frangı, 22 Ağustos tarihinde 820 kuruştan işlem görmeye başlamıştır. Böylece Türk Lirası, 724 kuruş olan resmi kurunun 96 kuruş altında satılmış olmaktadır. İsviçre Ticaret Bankası'nın verilerine göre, 22 Temmuz tarihinde serbest piyasa değeri 18 lira 30 kuruş olan ABD Doları, 19 Ağustos tarihinde 19 lira, 15 kuruştan işlem görmeye başlamıştır.

Böylece Türk Lirası, Dolar karşısında da resmi kurunun 165 kuruş altında satılmış olmaktadır.

1970 yılında yüzde 66.6 oranına varan devalüasyonun ardından, Ağustos ayı başındaki para ayarlamasına kadar Türk parasının yabancı paralar karşısındaki değeri 39 kez düşürülmüş ve Türk parası en büyük değer kaybına yüzde 109 oranıyla İsviçre Frangı karşısında uğramıştır. 1970 devalüasyonunun ardından yapılan ayarlamalar sonucu Türk parasının değeri Mark karşısında yüzde 86.5 Dolar karşısında yüzde 18, Fransız Frangı karşısında yüzde 39.4, Hollanda Florini karşısında yüzde 72.7 ve Belçika Frangı karşısında da yüzde 65 oranında düşüş göstermiştir.

DEVALÜASYON TÜRKİYE'NİN ZARARINA

İthal mallarının Türk parası türünden fiyatlarının yükseltilmesi ve ihraç mallarının fiyatlarının da yabancı para türünden düşürülmesi demek olan devalüasyon uygulamasıyla, Türkiye Hükümeti ithalatı kısıtlamak ve ihracatı da artırmak istemektedir. Genellikle uluslararası finansman kurumlarının baskısı sonucu yapılması düşünülen yüzde 30 oranındaki devalüasyon uygulamasının, Türkiye'nin dış ticaretinde olumlu bir gelişme meydana getirmeyeceğini belirten uzmanlar, sattığımız malların fiyatlarının düşürülmesi ve satın aldığımız malların fiyatlarının da yükseltilmesi sonucu, devalüasyon uygulamasından Türkiye'nin önemli maddi kayıplara uğrayacağını söylemişlerdir.

Devalüasyon uygulamasının, genellikle ihraç ürünlerinin iç fiyatlarıyla dış fiyatları arasında önemli farklılıklar ortaya çıktığı ya da dış piyasalarda pahalı olan sanayi ürünlerine yeni pazar olanakları yaratmak istenildiği koşullarda yapılması gerektiğine dikkati çeken uzmanlar, bu koşullardan hiç birisinin şu anda mevcut olmadığını ileri sürmüşlerdir.

1970 DEVALÜASYONUNDAN BU YANA DÖVİZ KURLARINDAKİ DEĞİŞMELER

YABANCI PARALAR	10 AĞUSTOS 1970	3 AĞUSTOS 1977	DEĞİŞME %
ABD Doları	14.85	17.50	17.8
B. Alman Markı	4.09	7.63	86.5
Kanada Doları	13.95	16.30	16.8
Danimarka Kronu	2.00	2.91	45.8
Fransız Frangı	2.69	3.76	39.4
Avusturya Şilini	0.58	1.07	85.6
Hollanda Florini	4.13	7.14	72.7
İsviçre Frangı	3.46	7.24	109.4
İsveç Kronu	2.89	3.99	38.0
Liret (100)	2.39	1.98	17.3
Norveç Kronu	2.10	3.32	58.5
Belçika Frangı	0.30	0.49	65.0
Sterlin	35.94	30.30	15.7

Türkiye kapitalizminin iki günceli: Devalüasyon ve enflasyon

Özlem ÖZGÜR

Türkiye ekonomisinde yıllardır süregen bir nitelik kazanan yüksek fiyat artışları ve devalüasyon, yeniden güncellik kazanmış bulunuyor. Bu iki sorunun yeniden gündeme gelmesinin nedeni anlaşılmaz değil. İkinci MC Hükümeti, işbaşına gelir gelmez ilk yaptığı iş, Tekel ürünlerinin fiyatlarını yüzde 150'ye varan büyüklükte artırmak oldu. Tekel ürünlerine yapılan fiyat artışlarını, öteki ürünlere yapılan zamlar izledi. Bu yazı kaleme alındığı ana değin, başta petrol olmak üzere öteki KİT ürünlerine yapılacak olan zamlar, MC Hükümeti tarafından henüz açıklanmamıştı. Açıklanmamış olmasına karşın bu konuda şimdiden söylenebilecekler var.

Söylenebileceklerin başında, önemli maddelerdeki fiyat artışlarının, yaklaşık yüzde 100'e ulaşacağı geliyor. Söylenebilecek ikinci nokta da, bu fiyat artışlarının tüm yükünü, her zaman olduğu gibi, yine emekçi kitlelerin çekeceğidir. Ayrıca, MC Hükümeti'nin zamları açıklamada gecikmesi, yalnızca istifçi ve karaborsacıların işine yaradı. Daha yeni fiyatlar açıklanmadan, pek çok temel maddenin fiyatı, aldı başını gitti...

Basına yansıyan kadarıyla, yalnızca kamu kesiminde üretilen mal ve hizmetlerin fiyatlarında yapılması düşünülen artışlar, Türkiye'de ortalama aile başına yılda yaklaşık 12 bin 500 liralık ek külfet getiriyor. Bu ürünlerin fiyatlarındaki artış nedeniyle, ortalama bir ailenin yaşam koşulu, yüzde 18 oranında kötüleşmiş olacak. Türkiye'de 1977 yılının ilk sekiz ayında, fiyat artışlarının ise yaklaşık yüzde 20 oranında arttığı düşünülürse, Ekim ayı başında fiyat artışları, yüzde 38'e ulaşmış olacak. Bu ise, Türkiye'de ortalama bir ailenin yaşama düzeyinin, fiyat artışları nedeniyle yüzde 38 oranında kötüleşmesi demek.

Bir de, Türkiye kapitalizminin güncelinde devalüasyon sorunu var. MC Hükümeti, önümüzdeki haftalarda Türk parasının yabancı paralar karşısındaki değerini, en az yüzde 30 oranında düşürecek. Çünkü, Batı dünyası böyle istiyor. Ancak devalüasyon yapılırsa, kredi verirm diyor, emperyalist-kapitalist sistemin güdümündeki uluslararası finans kuruluşları. MC Hükümeti, Batı dünyasının bu isteğini geri çeviremez. Bunu önümüzdeki haftalarda hep birlikte göreceğiz.

Devalüasyon, ulusal paranın değerinin, yabancı paralar karşısında düşürülmesi demek. Devalüasyon, ithal mallarının Türk parası türünden fiyatlarının yükseltilmesi, ihraç malları fiyatlarının da yabancı para türünden düşürülmesi demek. Kuramsal olarak öne sürülür ki, bundan ötürü devalüasyon, ithalatı azaltıcı, ihracatı arttırıcı bir rol oynar. Ayrıca, devalüasyon, yabancı para türünden düşünülürse, ithalat mallarının fiyatını değiştirmez; ama, ihraç mallarının fiyatlarını düşürür.

Devalüasyon yapmanın zorunlu olduğu koşullara gelince: İlk kez, devalüasyon, dış ödemeler dengesi açıklarının söz konusu olduğu durumlarda başvurulan bir uygulama oluyor. Bu durum, devalüasyonun esas amacının ne olduğu gerçeğini de birlikte getiriyor. Devalüasyon yapan bir ülke için amaç, ihracatı artırmak, ithalatı kısmak ve bu nedenle de dış ödemeler dengesini ülke yararına düzeltmektir. Demek ki, genellikle devalüasyon, ihraç edilen ya da ihracı düşünülen malların iç fiyatlarının dış fiyatlara oranla yüksek bir düzeye ulaştığı durumlarda başvurulan bir uygulama oluyor.

Ayrıca, yapılması düşünülen devalüasyonun başarılı olabilmesi için, içteki fiyat artışlarının kontrol altında tutulabilmesi gerekir. Aksi durumda, yapılacak devalüasyon uygulamasının yaratacağı büyük oranda azalacak ya da tümden ortadan kalkacaktır.

Kuramsal olarak, çok kalın hatlarıyla da olsa, ekonomi kitaplarında devalüasyon konusunda bunlar yazılı. Burada hemen belirtilmesi gereken şu: Bu kurallardan önemli bir bölümü, günümüz dünyasında pratik anlamda hiç mi hiç işlemiyor. Bu geçerli olmayış en çok gelişmiş kapitalist ülkelerle geri kalmış ülkeler arasındaki ticari ilişkilerde, açık bir biçimde gözlenebiliyor.

İlk soru şu: Kuramsal olarak söyleniyor ki, devalüasyon ithalatı sınırlayacak, ihracatı da artıracaktır. Ve böylece de, devalüasyon yapan ülkenin dış ödemeler dengesi açığı giderilebilecektir. Şimdi, Türkiye'yi ele alalım.

Türkiye, yüzde 30 oranında bir devalüasyon yapmakla, ithalatını sınırlayıp, ihracatını artırarak, dış ödemeler dengesi açığını giderebilir mi? Bu soruya olumlu yanıt verilemez.

Bunun nedeni şu: İlk kez, hangi oranda devalüasyon yapılırsa yapılsın, Türkiye'nin ithalatını kısması olası değil. Ya da, Türkiye'nin ithalatını kısmak demek, üretim, yatırım ve kalkınma hızı büyüklüklerini de sınırlamak demek. Çünkü, Türkiye'nin ithalatının yaklaşık yüzde 97'si yatırım malı, ara malı ve hammaddelerden oluşuyor. Türkiye, bunları almaktan vazgeçemez. Kaldı ki, önümüzdeki günlerde Türkiye'de yapılması beklenen devalüasyon uygulaması, bize bu malları satan Batılı çevrelerin baskısıyla oluyor. Bu uygulama ile Türkiye'nin ithalatını kısma olasılığı diye bir durum söz konusu olsa, bu çevreler bizden devalüasyon yapmamızı isterler mi?

İkinci olarak, Türkiye'nin son yıllarda büyük boyutlara ulaşan dış ticaret açıklarının temel nedeni, ihracat ürünlerinin iç fiyatları ile dış fiyatları arasındaki farklılık değil. Dış ticaret açıklarının temelinde, Türkiye imalat sanayiinin yapısı yatıyor. Türkiye imalat sanayii, küçük ölçek ve geri teknikle çalışıyor. Bu nedenle de, sanayi mallarının fiyatları, dünya ölçülerine göre en az iki üç kez daha pahalı. Ve Türkiye'nin genelde dışarıya satabilecek sanayi ürünü yok. Bundan ötürü, ihracatımızın genel yapısını, tarımsal ürünler oluşturuyor. Ve bu yapı değiştirilemediği için de, ihracatımız önemli oranda geliştirilemiyor.

İhracatı artıramamanın esas nedeni bu. Türkiye yüzde 30 oranında yapacağı devalüasyonla, ihracatını artıramaz. İhracat önemli oranda geliştirilemez iken, ithalat ve buna koşut olarak dış ticaret açıklarının gelişmesinin bir başka nedeni de, imalat sanayiinin dışa, emperyalist-kapitalist sisteme bağımlı bulunmasıdır. Türkiye'de gelişen sanayi sektörü, tümüne yakın bir ağırlıkla montajcılık yapıyor. Bu tür bir sanayileşme yöntemi de, imalat sanayiinin ithalata dayalı girdi gereğini sürekli artırıyor.

O zaman, yanıtlanması gereken iki soru şu: Türkiye neden yüzde 30 oranında devalüasyona razı oluyor? Bu uygulama kime ne getirir? Ya da bu uygulama dan kim kazanır ve kim kaybeder? Yapılacak bir devalüasyon, ihraç ürünlerinin fiyatlarını ucuzlatıp, ithal ettiğimiz malların fiyatlarını yükselteceğinden, dış ticaret hadleri aleyhimize gelişecek ve Türkiye ekonomisi, bu alışverişten büyük oranda kayba uğrayacaktır. Kazananın kim olacağı ise, açık ve ortada: Emperyalist-kapitalist sistem ve onların tekelleri... Türkiye'nin bu duruma neden razı olacağı noktasına gelince: Türkiye ekonomisi, dünya emperyalist-kapitalist sistemine göbeğinden bağımlı.

Ve emperyalist-kapitalist sistem Türkiye'yi pek çok alanda ambargoya almış bulunuyor. İlk planda, Türkiye döviz darboğazı sorununu göreli de olsa çözebilmesi için, borç bulması gerekiyor. Emperyalist-kapitalist dünyanın güdümündeki finans kurumları, borç para vermek için, yüzde 30 oranında devalüasyonu şart koşuyor. İkinci MC Hükümeti, konumu gereği bu isteğe boyun eğmek zorunda...

İmalat sanayiinde yaratılan her 100 liralık değerin 68 lirası sermaye sınıfına giderken, emeğin aldığı pay ancak 32 lira

TÜRKİYE İMALAT SANAYİİNDE YARATILAN DEĞERİN BÖLÜŞÜMÜ
(Yüzde-1000 TL)

SEKTÖRLER	ÖDENEN ÜCRET	YARATILAN DEĞER	YARATILAN DEĞERİN BÖLÜŞÜMÜ EMEK	SERMAYE
Toplam imalat sanayii	28.158.206	87.748.413	32.0	68.0
Gıda-içki-tütün	5.057.070	18.963.040	26.7	73.3
Dokuma sanayii	5.658.037	12.532.116	45.1	54.9
Mobilya	673.165	1.237.896	54.4	45.6
Kağıt ve kağıt ürünleri	1.258.497	3.217.628	39.1	60.9
Kimya sanayii	3.350.288	23.985.762	14.0	86.0
Taş ve toprak sanayii	1.858.358	4.372.313	42.5	57.5
Metal ana sanayii	3.722.842	7.886.963	47.2	52.8
Metalden mamul eşya	6.477.805	15.278.641	42.4	57.6
Diğer imalat sanayii	122.137	274.052	44.6	55.4

En büyük sömürü oranı kimya sanayiinde...

• Kimya sanayiinde yaratılan her 100 liralık değerin 86 lirası işverenlere giderken, işçilerin bu bölüşümden aldıkları pay 14 lirayı geçmiyor

Devlet İstatistik Enstitüsü'nün 1975 yılı imalat sanayii anketi sonuçlarına göre, Türkiye imalat sanayiinde yaratılan her yüz liralık değerin 68 lirasına sermaye sınıfının el koymasına karşılık, işçilerin bu bölüşümden aldıklarını pay ancak 32 lira olarak gerçekleşmiştir. Nitekim, 1975 yılı içinde 6 bin 317 imalat sanayi işyerinde yaratılan 87 milyar 748 milyon liralık değerin, 28 milyar 158 milyon lirası ücret olarak işçilere ödenmiş, geri kalan 59 milyar 590 milyon lira da işverenlerin kârını oluşturmuştur.

706 bin 825 işçinin çalıştığı 6 bin 317 imalat sanayi işyerinde, 1975 yılı içinde 253 milyar 393 milyon liralık üretim gerçekleşmiş, bunun 165 milyar 644 milyon lirası üretim masrafları için harcanmış ve böylece aynı yıl içinde bölüşüme konu olan 87 milyar 748 milyon lira büyüklüğünde değer yaratılmıştır.

Öteyandan, 1975 yılı saptamalarına göre, sömürü oranının en yüksek düzeyde gerçekleştiği sektörler, sırasıyla kimya, gıda, içki ve tütün sanayi kolları olmuştur. Kimya sanayiinde yaratılan her yüz liralık değerin 86 lirası işverenlere giderken, işçilerin bu bölüşümden aldıkları pay, ancak 14 lira olarak gerçekleşmiştir. Aynı biçimde, gıda, içki ve tütün sanayi kollarında yaratılan her yüz liralık değerin 73 lira 30 kuruşuna işverenler el koyarken, işçilere bu bölüşümden düşen pay ise ancak 26 lira 70 kuruş olmaktadır.

DİE'nin sanayi anketi sonuçlarına göre, 1975 yılı içinde işçi başına düşen yıllık ortalama brüt ücret 39 bin 838 liradır. Yapılan hesaplamalara göre, devlet sektörün de kişi başına düşen ortalama işçi ücreti, özel sektöre oranla yüzde 19 daha yüksektir. Nitekim, 1975 yılında ortalama bir işçinin yıllık ücreti, özel sektörde 39 bin 838 lira olmasına karşılık, devlet sektöründe ortalama bir işçinin yıllık brüt ücreti 47 bin 457 lira olarak gerçekleşmiştir.

IMF'ye göre Türkiye 1977 yılında ödemeler dengesinin en yüksek açık verdiği azgelişmiş ülkelerin başında yer alıyor

Uluslararası Para Fonu (IMF) istatistiklerine göre, Türkiye 1977 yılı başında en yüksek ödemeler dengesi açığı veren azgelişmiş ülkelerin başında yer almaktadır. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) tarafından yapılan tahminlere göre ise, Türkiye'nin dış ödemeler dengesi 1977 yılı sonunda 2 milyar 400 milyon dolar açık verecektir.

Uluslararası Para Fonu tarafından Ağustos ayı içinde derlenen istatistiklere göre, Türkiye 1977 yılının ilk üç aylık döneminde 351 milyon dolarlık ödemeler dengesi açığı vermiştir. Türkiye bu ödemeler dengesi açığı ile gelişmekte olan ülkeler arasında İspanya'dan sonra ikinci ülke durumuna gelmiştir. İspanya'nın aynı dönemdeki ödemeler dengesi açığı 363 milyon dolar olarak belirlenmiştir.

Öte yandan, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) tarafından yıl sonu için yapılan tahminlere göre, Türkiye 1977 yılında 2 milyar 400 milyon dolar cari işlemler dengesi açığı verecektir. Türkiye OECD ülkeleri arasında, ABD, Fransa, Norveç ve Fransa'dan sonra en fazla cari işlemler açığı veren ülkeler içinde beşinci sırada yer almaktadır.

Gübre sıkıntısı nedeniyle üreticilerin güç durumda kaldığı bildiriliyor

Döviz yokluğu nedeniyle ithalattaki tıkanmalar, gübre üretim ve ithalatını olumsuz yönde etkilemiş ve ortaya çıkan gübre sıkıntısı üreticileri güç durumda bırakmıştır. Buğday hasadı tamamlanan ve yeni ekime hazırlanan yörelerde, gübre sıkıntısının devam etmesi halinde, pek çok üreticinin bu yıl buğday ekiminden vazgeçeceği belirtilmektedir.

Ekim ayında başlayacak olan buğday ekimi için, en geç Eylül ayı içinde gübreleme faaliyetlerinin tamamlanması gerektiğini bildiren üreticiler, tüm çabalarına karşın gerekli gübreyi temin edemediklerini söylemişlerdir. Gübrelemenin ekim mevsimine kadar yapılamaması halinde, verimin düşük olacağını da belirten üreticiler, "Gübre bulamazsak buğday ekmenin bir yararı olmaz. Çünkü verim, dekarda 200 kiloya yakın düşük olur" demektedirler.

Demirel ve Erbakan'ın seçim öncesi attığı temeller için öngörülen 61 milyar 436 milyon liralık yatırıma karşılık bugüne kadar yapılan harcama ancak 480 milyon lira

Demirel ve Erbakan'ın seçim öncesi attığı temeller için 61 milyar 436 milyon lira büyüklüğünde yatırım öngörülmüş, ancak bugüne değin ilgili projeler için 480 milyon liralık yatırım yapılabilmiştir.

Böylece, 1975-1982 yılları arasında bitimi planlanan 32 projenin yapımı için, öngörülen yatırımların ancak yüzde 7.8'i gerçekleştirilmiş olmaktadır.

Türkiye Şeker Fabrikaları Genel Müdürlüğü'ne ait 6 fabrika için, 6 milyar 364 milyon liralık yatırım öngörülmüş, bugüne değin yapılan yatırım harcamaları 162 milyon lira düzeyinde kalmıştır. Aynı biçimde, Azot Sanayii Genel Müdürlüğüne ait 7 fabrikanın yapımı için 24 milyar 157 milyon liralık yatırım öngörülmüş, yapılan harcama ise 138 milyon lira olarak gerçekleşmiştir.

1977 yılında Orta-doğu ve Arap ülkelerine yaptığımız ihracat, geçtiğimiz yıla oranla yüzde 22 geriledi

Türkiye'nin Ortadoğu ve Arap ülkeleriyle ithalat ve ihracatı, bu yılın ilk beş aylık döneminde ülkemiz aleyhine gelişme göstermiştir. Devlet İstatistik Enstitüsü'nün saptamalarına göre, bu ülkelere yaptığımız ihracat 1977 yılının ilk beş aylık döneminde geçtiğimiz yılın eş dönemine oranla yüzde 22 düşüş göstererek, 129.6 milyon dolardan 101.7 milyon dolara inmiştir.

Aynı dönemde, bu ülkelere yaptığımız ithalat ise, geçtiğimiz yılın eş dönemine oranla yüzde 8 oranında artarak, 429.8 milyon dolardan 465 milyon dolara yükselmiştir.

Yeni ürün zeytinyağı üretimi, geçen yıla oranla yüzde 40 eksik olacak

Geçtiğimiz üretim yılında 130 bin ton olarak gerçekleşen zeytinyağı üretiminin, bu üretim yılında yüzde 31 oranında gerileyerek 90 bin ton dolayında gerçekleşeceği tahmin edilmiştir. İlgililer, zeytin için Ağustos sıcakları ile ilgili tehlikenin zararsız olarak atlatıldığını söylemişler, bundan sonraki hava koşullarına göre, zeytinyağı rekoltesinin bir miktar artırılabileceğini belirtmişlerdir.

Zeytinyağı rekoltesinin noksan olmasına karşın, gelecek sezon içinde bir zeytinyağı darlığının hissedileceğine ihtimal verilmemektedir. TARİŞ depolarında ortalama 30 bin ton dolayında stok bulunduğunu söyleyen yetkililer, Türkiye'nin 70-80 bin ton olan yıllık zeytinyağı ihtiyacının rahatlıkla karşılanabileceğini belirtmişlerdir.